ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

(1888) | 1955 оной декабриин 8, четверг | Сэн 20 мүнгэн

Малшадые эд бараагаар аһалгаряагүйгөөр хангаха

ажахые улам саашадань э, малажалһаа ашаг шэмэ баха тушаа партиин ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэрие хын, КПСС-эй XX съездые э амжалта туйлан угтахын оной̆нгоо бүхы ажалшадтай манай республикын бүхы меорнууд, колхознигууд, тэрэ алажалай хүдэлмэришэд мүулам шангаар тэмсэжэ бай-

малажалай эгээл харюуүе — малай үбэлжэлгэ үнжэ байна. Республикымнай алшад, хүдөө ажахын мэргэ-энэ харюусалгатай үеые эм-р, малаа гарзалуулангүй, мыень доошолуулангүй онулхабди гэһэн уялгануудые тэрэнээ бэелүүлжэ байна.

нгээ малай тоо толгойе олохын, тэрээнһээ ашаг шэмэ ээр абахын түлөө эсэшэ сугөөр оролдожо байһан малай халуун анхаралаа хан-шухала. Малшадай байра һайжаруулха, тэдэнэй алай ба культурна эрилтые нгаха шухала асуудал колправлениинүүдэй, культурэлэй эмхи зургаануудай, наймаанай хүдэлмэрилэгмэнэ табигдана. Холын гүүрн фермэнүүд дээрэ культдые эмхидхэхэ, малшадта идхэл уншаха, кино харуулгадна, тэдэниие хэрэгтэй эд арнь, эдеэ хоолой зүйлнүүг соонь хангаха хэрэгтэй. мүнөө үбэлэй сагта малдулаан хубсаһаар хангаха зохихо анхарал хандуулагна.

ликымнай хэдэ хэдэн колмалшадай байра байдал оо заһабарилагдаһан, шэригдаһан, тэдээнэй сүлөөтэй льтурнаар үнгэргэхэ бүхы оломжонууд байгуулагдаһан Мүн малшадые эд бараагаар гажа байдаг юм. Энэ хэрэггын аймпотребсоюзай Чеса-Доодо Худанай, Советскэ удай хүдэлмэрилэгшэд анхарал хандуулна. Тииэндэ худалдаа наймаан эмхидхэгдэнхэй. Малхүдэлмэрилэгшэдые хунаймаагаар таһалгаряагүйгахын зорилгоор хэды фердэргэдэ магазин, киоскэгдэһэн байгаа. Нёдондо орошиловай нэрэмжэтэ колнтрһээнь 25 километрын гаошодог һүнэй-товарна ферэдэ нээгдэһэн магазинда эрэглэлэй эд бараан, малрэгтэй шухала зүйлнүүд ходагдана. Гадна тус аймаг үдэл худалдаа наймаанай 5 усхай нэгэ автолавка холын гүүртэнүүдээр саг үргэлжэ айдаг.

хамта, малшадай ажаболон культурна эрилтые абадаггүй, тэдэнэй эрилтые хангаха хэрэгтэ хайша хандадаг баримтанууд адхагдаагүй байһаар. Зарим колхозуудай дэргэдэхи магазинууд хэды һараар хаалтатай байдаг, нүүдэл наймаан эмхидхэгдэдэггүй шахуу. Тиимэһээ шухала хэрэгтэй зүйлнүүдые, жэшээлхэдэ, дабһа, зуруул, керосин, тамхи абахын тула холын фермэнүүд, гүүртэнүүдэй малшад хэды километр холо байдаг колхозойнгоо центртэхи магазин ошохо баатай болоно. Жэшээлхэдэ, Хориин аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой малшад иимэ байдалтай юм. Тус колхозой Хужарта гэжэ нютагта хэды олон малшад ажаһууна. Теэд эндэ худалдаа наймаанай нэгэшье ларёк үгы, нүүдэл худалдаа наймааншье асарагдадаггүй. Тиимэһээ малшад жэжэ зүйлнүүдые абахын тула 10 километр болохо Бильчир тосхон гү, али колхозойнгоо центр ошодог байна. Арын сельпогой хүдэлмэрилэгшэд тус колхозые худалдаа наймаагаар хангаха аад, нүүдэл наймаатайгаар нэгэшье фермэ, гүүртэдэнь ошоогүй байна. Иимэ ушар Кяхтын, Закаменай ба бусад аймагуудай зарим колхозуудта үзэгдэнэ.

Харюусалгатай, хүндэтэй ажал хэжэ байһан малшадые хэрэгтэй эд бараагаар таһалгаряагүй хангаха хэрэгтэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд тусгаар оролдолго гаргаха ёһотой. Гүүртэ, фермэ бүхэндэ эд бараа эльтээхын тулада нүүдэл худалдаа наймаа саг үргэлжэ эмхидхэхэ шухала. Энэ хэрэгтэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр, партийна эхин организацинуудай секретарьнар анхаралаа хандуулха ёһотой.

Малшадые мүн дулаан хубсаһаар хангаха гэээшэ мүнөө үеын эгээл шухала асуудал болоно. Малшадта зорюулагдажа эльгээгдэһэн катанка, бээлэй, малгай, телогрейкэ гэхэ мэтын дулаан хубсаһа ондоо хүнүүдтэ худалдагдадаг баримтанууд мүнөө дабтагдаха ёһогүй. Юуб гэхэдэ, малшадта худалдагдаха дулаан хубсаһан урда жэлнүүдтэ тэдээндэ хүргэгдэнгүй колхозой центр дээрэ гү, али сэхэ сельпогоор ондоо хүнүүдтэ наймаалагдадаг һэн. Тиимэһээ үбэлэй хүйтэн сагта малшад дулаан хубсаһагүйдэдэг байгаа. Иимэ хубсаһые малшадта хүргэнгүй ондоо тээшэнь гаргаһан наймаалагшадые шанга харюусалгада хабаадуулха хэрэгтэй.

Аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай худалдаа наймаанай таһагууд энэ хэрэгые ходо хинан шалгажа байха ёһотой. Мүн үбэлэй түл абалгын үедэ ходо хэрэглэгдэжэ байдаг керосин таһалгаряагүйгөөр фермэ, гүүртэнүүдтэ абаашагдаха байна.

Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд малшадые эд бараагаар хангаха хэрэгтэ дайралдадаг али бүхы дутагдалые түргэнөөр усадхаха, малажалай хүдэлмэрилэгшэдые эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр саг соонь хангаха уялгатай. Мүн малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан һаалишад, хонишод, адуушад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй эрилтые харюулхын тулада партийна, советскэ органууд үдэр бүриин анхарал оролдолго гаргаха ёһотой.

өө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые шагналга

эй Хүдөө ажахын министерөө ажахын үйлэдбэриин хэг түрүүшүүлые шагнаба.

ондо хартаабха хуряаха аряа богони болзор соо эй ба энэ хүдэлмэриие эмхидхэһэнэйнь түлөө Минн Витебскэ областьнуудай эй 20 комбайнернуудые тус ство мүнгэн шангаар шаг-

о культурануудые богони оо хуряаһанайнь түлөө Стаобластиин МТС-үүдэй 514 торнууд, агрономууд, тоо шэд болон техническэ хүлэгшэд шагнагдаба.

элэн Кишиневскэ заһабазавод, Рижскэ лесхоз, Ташашинно-экскаваторна станьэлектро» гэжэ Ленинградоро болон бусад хамта дээпредприяти, организацинууд байгша оной гурбадахи квартал соо мүрысөөндэ һайн амжалта туйлажа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туга, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэһэн байна. Хоёрдохи, гурбадахи шангуудта 70 гаран предприятинууд хүртэбэ. Мүн тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд шагнагдаа.

Тэрэшэлэн 1954 ондо колхозуудта севооборот бии болгохо жэлэйнгээ түсэбые дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө Украинска, Киргизскэ, Латвийска, Азербайджанска, Таджикска, Молдавска ССР-нүүдэй болон РСФСР-эй хэдэн агрономууд, газар эсхэмжэлэгшэд шагнагдаһан байна.

«Гүрэнэй ой модоной харуулда олон жэлдэ алба хэһэнэй түлөө» гэһэн значогоор 407 леснигүүд шагнагдаа.

(ТАСС).

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Бирмэдэ ошоод байһан тухай

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Шанска гүрэндэ ерээд байна

Бирманскэ Союзай составта ородог автономно гүрэн бологшо Шанска гүрэндэ Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Рангунһаа декабриин 3-най үдэр самолёдоор ерээ. Территориингоо талаар Бирмын эгээл томо энэ союзна гүрэн ороной зүүн хойто хубида байдаг аад, Хитадтай, Таиландтай болон Лаостой нэгэ хилэтэй юм. Шанска гүрэн дотор шан гэжэ арад зон, мүн бусад олон жэжэхэн арад зон ажаһуудаг юм. Тус гүрэн хамта дээрээ 1.800 мянган хүн зонтой.

1947 оной эхеэр Бирмын арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй түлэг дундаа ябажа байха үедэ, хилэ шадарай Шанска княжествонуудай хүн зон Бирмын арадуудай вождь Аунг Сан гэгшын хүтэлбэрилдэг арадай эрхэ сүлөөгэй антифашистска лигиин хүдэлөөндэ хабаадалсаад, Бирманскэ залуухан Союзай составта оролсоһон юм. Энэ Союзай байгуулагдахада Шанска гүрэн Союзай бусад хубинуудтай адляар өөрын автономитой болоһон байгаа.

Бирманскэ Союзай территори дээрэ добтолон ороһон чанкайшистска бандын эзэрхэг түримхэй ябуулгануудта Шанска гүрэнэй хойто талын хуби дайрагдаһан байха юм. Бирма руу ороһон чанкайшистнуудай тоо 1953 ондо 12 мянган хүн болоһон байгаа. Чанкайшистнуудые гаргуулха гэжэ Бирманскэ правительствын оролдолго хэдэг болобошье, мүнөө үедэ Шанска гүрэнэй хойто талын хубида 6 мянган чанкайшистнууд үшөө үлэһэн байха юм. Чанкайшистнуудай Шанска гүрэндэ добтолон ороһонтой дашарамдуулагдан Шанска гүрэн 20 һарын турша соо—1952 оной эсэсһээ 1954 оной июль хүрэтэр дайнай байдалтай байгаа.

Экономическа талаараа Шанска гүрэн хадаа сай, тамхи, овощь таридаг хүдөө ажахын районтой юм. Ой модонойнь баялиг (тиковэ ой модон) үшөө тон багаар ашаглагдадаг.

Шанска гүрэнэй столица Таунгджи городһоо холо бэшэ байдаг Хехо гэжэ аэродром дээрэ Шанска гүрэндэ ерэһэн советскэ айлшад буугаа. Бирманскэ Союзай гадаадын хэрэгүүдэй министр ба Шанска гүрэнэй хэрэгүүдые эрхилхэ министр Сао Кун Чо айлшадые эндэ угтаа. Тэрэ хадаа Шанска гүрэнэй саг зуурын толгойлогшо юм. Тэрээнтэй хамта гүрэнэй министрнүүд болон дээдэ тушаалта чиновнигууд айлшадые угталсаа. СССР-һээ Бирмэдэ байдаг посол А. Д. Щиборин, Бирмэһээ СССР-тэ байдаг посол У Монг Он гэгшэ Н. А. Булганин болон Н. С. Хрущевтой хамта ябалсаа.

Аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа. Сэрэгэй оркестр СССР-эй болон Бирманскэ Союзай гүрэнэй гимннүүдые наадаа.

Шанска уран угалзануудаар гоёожо, тусгаар баригдаһан һарабша доро Шан гүрэнэй правительственна ажал-ябуулагшад айлшадтай танилсуулагдаа. Эдир залуу басагад болон хүбүүд гүрэһэн ба баглаа сэсэгүүдые айлшадта барюулаа.

Шанска үндэр газарай ногоон гүбөөнүүдэй дунда байдаг Бирмын томо нуурнуудай нэгэн бологшо Инле нуур тээшэ автомашинануудта һуугаад айлшад аэродром дээрэһээ сэхэ ошоо. Нуурай эрье дээрэ байдаг Яунгве гэжэ һуурин газарта, тэндэхи бүхы хүн зон һайндэрэйхеэр хубсалаад сэсэгүүд болон тугуудые баряад үйлсэнүүдтээ гаража айлшадые хүлеэжэ байгаа. Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин гоёогдоһон «королевскэ баржда» һуугаад, бүтүү хулһан ба лотос соогуур ябажа нуурай тэг дунда тэдэниие асараа. Эндэнь харагшадта зорюулагдан һууринууд ба һарабшанууд столбнууд дээрэ түхеэрэгдэнхэй юм. Тус баржые 10 онгосодо һууһан, сагаан хубсаһа үмдэһэн 800 һэльбэшэд —Инта гэжэ арад зоной таряашад нуур соогуур һэлюурдэн ябуулаа. Инта гэжэ арад зон нуур шадарай тосхонуудта ажаһуудаг, һэлюурдэхэдээ тон шадабаритай байдагаараа үни холоһоо хойшо алдаршанхай юм. Тэдэнэр онгосо соогоо үрөөһэн хүл дээрээ зогсоод, нүгөө хүлөөрөө түлхин, хоёр гараараа һэлюур татадаг байгаа.

Нуурай тэг дундахи һууринуудай үмэнэ нютагай хүн зон утанууд аад нариихан онгосонуудта һуугаад олоороо ерээ. Советскэ айлшадта зорюулагдан уһанай спортоор национальна һайндэр үнгэргэгдэжэ, эрэшүүл ба эхэнэр һэлюуршэдэй һорёон болоо. Мүн уһан дээрэ байдаг һаланууд дээрэ хүгжэм наадагдаһан ба танцанууд болоһон байна.

Инле нуур дээрэ болоһон уһанай спортын национальна тусхай шэнжэ түхэлтэй һайндэрые эндэ байгшад ехээр һонирхон хараа.

Һайндэрэй дүүрэһэнэй ба онгосонуудта һуугаад мүрысөө хэхэдээ илажа гарагшадта Н. А. Булганинай болон Н. С. Хрущевой шангуудые барюулһанай һүүлээр, айлшад «королевскэ баржада» һуугаад Яунгве гэжэ һуурин газарта бусажа ерээ. Тиигээд автомобильнуудта һуужа, Шанска гүрэнэй столица—Таунгджи городто ерэһэн байна. Тус город энэ нуурһаа 30 километрын газарта байдаг юм.

Декабриин 3-най һүни айлшад Шанска гүрэниие толгойлогшын ажалладаг байрада хоноод, декабриин 4-нэй үглөөгүүр Таунгджи городһоо бусаа. Тиигээд Хехо аэродромдо ерэжэ, тэдэнэр самолёдто һуугаад, үнгэрэгшэ зуун жэлэй хоёрдохи хахадта ороной энэ хубиие англичанинуудай эзэмдэн абахын урда тээ Бирмын бэеэ даанхай байдалай һүүлшын түшэг түлгуури байһан, хэмжээнэйнгээ талаар Рангунай удаа ородог Мандалай городто—бирманскэ королевствын урдын столицада ошоо. Мандалай город Рангунһаа хойшоо 700 километрын газарта, ороной гол шухала уһан зам бологшо Иравади мүрэнэй хажууда байдаг юм. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ энэ город англо-американска авиацида бомбодуулжа горьтойгоор һандаргагдаһан байгаа. Бирмын хойто талын сэрэгэй округой командовани Мандалай городто байдаг юм.

Бирманскэ Союзай оборонын министр У Ба Све, сэрэгэй верховно командованиин болон округой сэрэгэй засагаархидай түлөөлэгшэд Н. А. Булганиние, Н. С. Хрущевые Мандалайска аэродром дээрэ угтаа. Аэродром дээрэ жагсаад байһан хүндэлэлэй харуулай урдуур ябаһанайнгаа, гимннүүдэй наадагдаһанай, тусхай тушаалта хүнүүдтэй танилсаһанайнгаа һүүлээр Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев элдэб үнгын гоё саарһаар хэгдэһэн национальна угалза зурагуудаар, СССР-эй болон Бирмын тугуудаар гоёон шэмэглэгдэжэ, зорюута баригдаһан һайндэрэй һарабша доро ороһон байна.

Эндэ советскэ хүтэлбэрилэгшэдтэ зорюулагдан Мандалайн засагаархидай болон олониитын хэдэн зуун түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар гражданска уулзалга болоо. Бирмын оборонын министр У Ба Све, дотоодын хэрэгүүдэй министр Бо Кин Маунг Гале, Бирманскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагша генерал Ие Вин, Мандалайска муниципальна соведэй түрүүлэгшэ (мэр) У Чжо Ньюнт Н. С. Хрущевтой болон Н. А. Булганинтай хамтадаа митингын трибуна дээрэ байгаа. Мандалайн мэр айлшадта хандаһан амаршалгые уншаад текстыень тэдэндэ барюулаа. Н. А. Булганин харюугай үгэ хэлэхэдээ, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай аша туһада зорюулан Советскэ Союзай болон Бирмын хоорондохи хани харилсаае ба бэе бэедээ этигэлсэлгые бэхижүүлхэ шухала гэжэ онсо тэмдэглээ.

Удаань айлшадай һуужа ябаһан олон машинанууд город соогуур ябажа гарахадаа, гоёон шэмэглэгдэһэн аркнуудай дэргэдэ тогтодог байгаа. Тэндэ Н. А. Булганиние, Н. С. Хрущевые городой хүн зон үнэн зүрхэнһөө амаршалдаг байгаа. Элдэб янзын хубсаһа үмдэһэн олон түмэн зоной дундуур шара улаан дэгэлтэй ламанар ябалсадаг байгаа. Советскэ хүтэлбэрилэгшэдые амаршалһан үй түмэн хүнүүдэй дунда хүүгэд илангаяа олон байлсаа. Городой тэг дунда ороходонь тугуудаар, лозунг бэшээтэй бүдүүдээр гоеон шэмэглэгдэһэн үйлсэнүүдэй хажуу талаар олон түмэн хүн зон зай забһаргүйгөөр жагсажа байгаа.

Иравади мүрэнэй пристаньдэ ерээд, советскэ айлшад «Миндон» гэжэ пароходто һуугаад мүрэн дээгүүр ябаа. Оройшог болоһон хойно Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев хадалиг газарта байдаг Маймьо гэжэ курортно город орохоёо, автомашинада һуугаад Мандалайһаа гараа. Маймьо город Мандалайһаа 70 километрын газарта байдаг юм. Тэндэ айлшад декабриин 4-нэй үдэшые үнгэргөө.

Шанска гүрэниие толгойлогшо уулзалга хэбэ

ТАУНГДЖИ, декабриин 4. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** (Удааржа абтаа). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущевой хүндэлэлдэ Шанска гүрэниие толгойлогшо Сао Кун Чо декабриин 3-най үдэшэ обед хээ. Шанска гүрэнэй правительственна ажал-ябуулагшад—министрнүүд, Хуули гаргалгын соведэй гэшүүд, бусад тусхай тушаалта хүнүүд уулзалга дээрэ байлсаа. Шанска гүрэндэ ерэһэн советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй хүндэлэлдэ зорюулагдаһан обедэй түгэсхэл дээрэ Сао Кун Чо духаряа баряа. Бирманскэ Союзай премьер-министр У Нугай Советскэ Союзда ошохodонь хани халуунаар угтаһые тэрэ һануулха зуураа, советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй эндэ айлшалжа ерэлгэ Бирмын болон Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаае ба харилсан ажаллалгые бэхижүүлхэ бэзэ гэжэ найдажа байһанаа элишэлэн мэдүүлээ.

Бирманскэ Союзай президентын, Бирмын премьер-министрын, Шанска гүрэниие толгойлогшын элүүр мэндэ байхын түлөө Н. А. Булганин духаряа баряа. Шанска гүрэндэ ерэхэдэнь өөрыень, мүн Н. С. Хрущевые хани халуунаар ба хүндэтэйгээр угтаһанайнь түлөө Сао Кун Чодо хандан Н. А. Булганин баясхалан хүргөө.

Гайхамшагта һайхан нуур дээрэ онгосоор һонирхолтой мүрысөөнэй болохо үедэ бидэнтэй уулзахадаа танай арадай үнэн зүрхэнэй мэдэрэлтэйгээр маанарта хандаһандань бидэнэр, советскэ арадай түлөөлэгшэд, тон ехээр баясаабди. Иимэ халуун мэдэрэлтэйгээр бидэндэ хандалга манай арадуудай хоорондохи хани барисаае эли тодоор харуулна гэжэ бидэнэр тоолонобди. Бидэнэр Москваһаа хэдэн мянган километрын холо газарта байнабди. Таанадай дунда ерээд байхадаа бэе бэеһээ хэршье холо газарта байгаа һаа, манай арадуудай ханинар байһандань бидэнэр үнэншэнэбди. Эб найрамдалые болон арадуудай хоорондохи хани барисаае хамтаараа эрмэлзэн хүсэдэг байһаниинь тэдэниие нэгэдүүлнэ.

Удаань Н. С. Хрущев үгэ абаад, иигэжэ хэлээ:

Ханинар, ахадүүнэр!

Минии нүхэр Николай Александрович Булганинай эндэ хэлэһэн бүхы юумые би хүсэдөөр зүбшөөнэб. Танай, мүн танай арадай хани халуунаар угтаһандань бидэнэр мүнөөдэр тон ехээр баясаабди. **(Альга ташалга болоно).**

Советскэ Союзай арадуудта, манай орондо Бирмын арадай ахадүүгэй ёһоор дурладаг ба үнэн зүрхэнэй мэдэрэлтэйгээр хандадаг байһандань бидэнэр ехээр баяснабди. **(Удаан альга ташалга болоно).**

Советскэ Союзда болон советскэ арадта юундэ иимээр дурладаг байна гээшэб? Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр манай арад засагаа гартаа абажа, хүсэн түгэлдэр социалистическэ гүрэниие байгуулаа. Хүдэлмэришэд, таряашад болон ажалша интеллигенци бүхы мүлжэгшэдтэй эсэргүүсэн тэмсэжэ, өөрынгөө партиин хүтэлбэреэр ехэ үрэ дүн туйлаа. Хэрбээ өөрынгөө шухала интересүүдэй түлөө, эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө, өөрынгөө эхэ ороной түлөө тэмсээд байгаа һаа, ажалша арад юу хэжэ шадахаб гэжэ советскэ арад бүхы дэлхэйн ажалшадта харуулаа. Эдэ бүгэдэһөө иимээр дурлалга бии болоо гэжэ һананаб. **(Удаан альга ташалга болоно).**

Бурханай табисууртай хүнүүд гүрэниие хүтэлбэрилжэ шадаха юм, тиихэдэ таряашадай гэрнүүдтэ, хүдэлмэришэнэй посёлогуудта түрэһэн жиирэй хүнүүд гүрэниие хүтэлбэрилжэ шадахагүй юм гэһэн хэбэртэйгээр урдань, манай гүрэнэй бии болохын урда тээ ажалшан олониитэдэ этигүүлхые оролдодог байһан юм. Харин арад олониитые эрдэмдэ һургаад байгаа һаа, хүн бүхэн гүрэниие хүтэлбэрилгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа шадаха гэжэ манай гүрэн харуулһан ба тодоруулһан байна.

Индидэ болон Бирмадэ үгэ хэлэһэнэйм түлөө буржуазна зарим газетэнүүд намда ехээр дурагүйтэдэг. Теэд би тэдэниие баясуулхын тулада эндэ үгэ хэлэнэ бэшэ ха юм биб. **(Суглараргшад шэмээтэй болоно, альга ташана).**

Юундэ тэдэнэр дурагүйдэнэ тээшэб? Ушарынь хадаа колонизаторнуудые магтаһан үгэ би хэлэжэ шадахагүй байна ха юм биб. Жэшээнь, таанадай хүзүүн дээрэ хариин колонизаторнууд хэдэн олон жэлдэ һуужа, танай орониие тонон дээрмэдэдэг байгаа. Тиигээд бирманскэ арадай болбосоролые дээшэлүүлхын тулада иимэ юумэ хэгдэнэ гэһэн хэбэртэйгээр тэдэнэр хэлэдэг байгаа. **(Суглараргшадай дунда шэмээтэй болоно).**

Колонизаторнууд хадаа танай арадые дээрмэдэхын, эдихэ юумыень үлөөнгүйгөөр тэндэһээ буляан абахын тулада тэдэнэр танай орондо һуудаг байгаа гэжэ бидэнэр хэлэдэг байнабди. Эгээл иимэһээ зарим ороной газетэнүүд иимэ үгэнүүдтэ дурагүйтэдэг байна. Теэд үнэн юумэ өөгүй ха юм.

Зүгөөр, би һанажа ябаһан юумэеэ нюудатгүй хүн гээшэб. Би ажалша арадай ба Коммунистическэ партиин түлөөлэгшэ байһан туладаа колонизаторнуудые үмөөрэн юушье хэлэжэ шадахагүй байнаб. **(Суглараргшадай дунда шэмээтэй болоно, удаан альга ташалга болоно).**

Таанадай колониальна дарлалтые зайсуулаад, өөрынгөө бэеэ даанхай гүрэниие мүнөө байгуулжа байһандатнай советскэ арад үнэн зүрхэнһөө баясана. Танай хүзүүн дээрэ колонизаторнуудай дахяад хэзээдэшье һуухагүйн тулада хүгжэлтэдэтнай таанадта туһалхаар бидэнэр бэлэн байнабди. Таанадай өөһэдынгөө аша туһада, хүүгэдэйнгээ аша туһада ажаллахыетнай, хүсэтэй ба бэеэ даанхай байхын тулада культураяа дээшэлүүлхыетнай бидэнэр хүсэнэбди. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Иимэ юумые ханинар, таанадта бидэнэр үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди. Хэзээ нэгэтэ дарлагдаһан хүн имагтал иимэ юумые хүсэжэ шадаха байна.

Би өөрөө, революциин урда тээхи Россин хүдэлмэришэнэй бүлэдэ түрөөд, Донбасста өөһэдын фабриканууд болон шахтануудтай байһан английска, французска болон бусад капиталистнуудта хүдэлмэрилдэг байгааб. Бусадта ажал хэхэдэ ямар

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, тэдэнтэй ябалсаһан хүнүүд Индидэ ябаха зуураа тэндэхи томо барилгануудай нэгэн бологшо Бхакра-Нангалда хүрэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. А. Булганин ба Н. С. Хрущев Советскэ Союзай болон Индиин гүрэнэй гимннүүдые дуулалгын үедэ.
ТАСС-эй фотохронико.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Бирмэдэ ошоод байһан тухай

(Түгэсхэл)

байдагыень би мэдэхэб. Эгээл иимэһээ сүлөөрһэндөө таанадай баяр баясхалантай байһые би тон һайнаар мэдэнэб.

Танай амжалтануудаар советскэ арад баясана. Бидэнэр таанадтай ахадүү шэнгеэр ажабайхые хүсэнэбди. Хани барисааһаа ондоо ямаршье юумэ таанадһаа абахые хүсэнэгүйбди. Өөһэдынгөө хүсөөр ба зөөреэр, шухала хэрэгтэй юумэеэ байгуулхын тулада манай арадта бүхы юумэ бии. Бидэнэр өөһэдынгөө аша туһада ажалланабди, таанад баһал өөһэдынгөө аша туһада хүдэлмэрилнэт. **(Удаан альга ташалга болоно).**

Зүгөөр, бидэнэр бэе бэедээ—бидэнэр таанарта, таанад бидэндэ туһалжа шадаха байнабди.

Танай гүрэн залуу. Танайда өөһэдынтнай инженерно интеллигенци үгы, шухала дүй дүршэл мүн лэ үгы. Хэрбээ таанадта туһаламжа хэрэгтэй һаань хэлэгты, бидэнэр туһалхабди. Инженернүүдээр туһалхабди, дүй дүршэлөө дамжуулан үгэхэбди. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Дайшалан абаһан засагаа барижа байхын тулада тон шухала юумэ юуб гэхэдэ, өөһэдынгөө кадрнуудые байгуулжа, инженернүүдтэй, эрдэмтэдтэй, ажахыhгаа бүхы һалбаринуудай талаар мэргэжэлтэдтэй болохо хэрэгтэй. Эдэ хүсэнүүдые өөһэдынгөө дундаһаа таанад ургуулха ёһотойт. Энэ хэрэгтээ амжалта туйлахыетнай бидэнэр таанарта хүсэнэбди.

Колонизаторнууд хадаа колониальна арадууд ороноо хүтэлбэрилжэ шадахагүй юм гэжэ дарлажа байһан арадуудтаа этигүүлхые оролдодог. Арадуудые үгэ дууламгайгаар барижа байхын тулада энэ худал хуурмаг ушарые тэдэнэй дунда колонизаторнууд ехээр идхан дэлгэрүүлдэг юм. Теэд, жэшээлхэдэ, бирмынхид хадааородууд гү, англичанинууд шэнги мүн лэ тиимэ шадабаритай хүнүүд бэшэ тээшэ аал? Арадууд шадабаритай ба шадабаригүй гэжэ хубаагдадаггүй юм. Хэрбээ тэгшэ эрхэ байдал бии болгоо һаа, тэдэнэр өөһэдынгөө хүгжэлтэдэ амжалта туйлаха байна. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Иимэл үгэнүүдые хэлэһэнэйм түлөө буржуазна зарим журналистнууд дурагүйтэдэг байна. Зүрхэнэйнгөө сохижо байһан лэ сагта би үнэн юумэ хэлэхэб. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).** Үнэн юумэ тухай эсэшэ сусашагүйгөөр хэлэхэб, худал юумэдэ эсэргүүгээр хүнүүдые жагсаан бодхохоб. **(Удаан альга ташалга болоно).**

Энэ хадаа һайн һайхан ажал хэрэг болоно. Энэнэй тулада хүн бүхэн ажаллаха зэргэтэй.

Эрхэ сүлөөтэй ба бэеэ даанхай Бирмын түлөө, ханинар таанадай түлөө, Советскэ Союзай түлөөлэгшэд бидэниие хани халуунаар угтаһан танай гайхамшагта арадай түлөө духаряа үргэхые би дурадханаб!

Таанадай элүүр мэндэ байхын түлөө, таанадай амжалтын түлөө! **(Нэрьемэ удаан альга ташалга болоно).**

Уулзалгын түгэсхэлдэ национальна хүгжэмэй ба танцануудай концерт болоо.

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Маймьодо ерээд байна

РАНГУН, декабриин 5. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Нүхэд Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, эдэнтэй суг ябалсаһан хүнүүд декабриин 4-нэй үдэшые Мандалайһаа 70 километр газарта байдаг Маймьодо үнгэргэбэ. Тэндэ Бирмын сэрэгэй хойто округой командованиин штаб байдаг юм. Тэндэ советскэ хүтэлбэрилэгшэд Бирманскэ Союзай оборонын министрындэ, сэрэгэй засагаархинайда айлшалһан байна.

Н. А. Булганинтай, Н. С. Хрущевтой хамта ябалсаһан Бирманскэ Союзай оборонын министр У Ба Све гэгшэ декабриин 4-дэ тэдэнэй хүндэлэлдэ обед хэбэ. Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша генерал Не Вин ба бирманскэ сэрэгэй бусад хүтэлбэрилэгшэд тэндэ байлсаба.

Советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй хүндэлэлдэ декабриин 5-най үглөөгүүр сэрэгэй талмай дээрэ сэрэгүүдэй парад болобо. Талмай дээрэ армиин, флодой ба авиациин частьнуудай подразделенинүүд, бронемашинануудай болон артиллериин подразделенинүүд жэрылдэн жагсана. Парадта Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёрой ерэхэ үедэ Советскэ Союзай ба Бирмын гүрэнүүдэй гимннүүд гүйсэдхэгдэһэн байна. Парадые Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёр угтан абаа. Тэдэнэр Бирманскэ Союзай оборонын министрээр ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнь главнокомандалагшаар үдэшэгдэн, сэрэгэй автомобильнуудта һуугаад, жэрылдэн жагсажа байһан сэрэгүүдэй урдуур ябажа гараба. Талмай дээрэ табигдаһан трибунаһаа Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев бирманскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй генералнуудта, офицернүүдтэ ба солдадуудта ханлажа тобшохон үгэ хэлэбэ.

Маймьодо болоһон сэрэгэй парад дээрэ Н. А. БУЛГАНИНАЙ хэлэһэн үгэ

Господин оборонын министр, генералнууд, офицернүүд ба солдадууд! Танай сэрэгүүдтэй танилсаха, энэ парадые угтан абаха арга боломжо бидэндэ олгоһондотнай баясхалан хүргэнэбди. Бидэнэр танай премьер-министр У Нугай хүндэтэ уряалаар хани барисаанай ёһоор уулзахаяа иишэ ерээбди. Танай ороной газар дээрэ хэдыхэн лэ үдэр соо байнабди. Зүгөөр, манай арадуудай хоорондо, манай оронуудай хоорондо эбдэршэгүй бата хани барисаан тогтонхой гэжэ эдэ үдэрнүүдтэ бирманскэ арадтай уулзаһан бидэнэй уулзалганууд шэнэ хүсэтэйгөөр гэршэлэн харуулаа.

Бирманскэ Союздашье, Советскэ Союздашье хоюуландань аша туһатай энэ хани барисаае улам бэхижүүлхэ ба хүгжөөхые хүсэнэбди гэжэ таанарта найдуулхын тулада советскэ арад бидэниие, өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые иишэнь таанарта эльгээһэн байна. Хани барисаагаа саашадаашье бэхижүүлэел, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө хамтадаа тэмсэел!

Би өөрһөө, бидэнтэй ерэлсэһэн бүхы хани нүхэдэй, бүхы советскэ арадай үмэнэһөө таанарта халуун баярые хүргэнэб, ажал-ябуулгадаа амжалта туйлахыетнай хүсэнэб, харини булимтарагшадые танай ороной газар дайдаһаа намнахын тулада бага бэшэ юумэ хэһэн танай армиие амаршалнаб. Танай арми дайшалхы энэ замдаа бага бэшэ бэрхэшээлнүүдые дабажа гараа, зүгөөр урдаа табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлээ.

Советскэ Союзай ба Бирманскэ Союзай арадуудай хани барисаан мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!

Маймьодо болоһон сэрэгэй парад дээрэ Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэһэн үгэ

Нүхэдүүд, ханинар!

Бирманскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэнэр таанартай уулзаха арга боломжо бидэндэ олгоһон оборонын министр нүхэр Ба Све гэгшэдэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Танай орон дотор хэдыхэн үдэр соо байхадаа, танай гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй, бирманскэ арадтай оло дахин уулзаһан байнабди. Эдэ угаа һонин уулзалганууд болоо. Тон шухала асуудалнуудаар бидэнэй адли үзэл бодолнуудтай байһан ушар эдэ уулзалгануудай үедэ элирһэниинь бидэниие баясуулна. Советскэ Союз мүнөө амгалан байгуулалтада, өөрынгөө экономико болон культурые хүгжөөлгэдэ, арадайнгаа ажана байдал һайжаруулгада гол анхаралаа табина. Бирманскэ правительствын хүсэлэл оролдолгонь мүнөө мүн лэ тиимэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ зорюулагданхай.

Бидэнэр бүхы арадуудтай эбтэй байхые хүсэнэбди. Бидэнэр Бирмын арадуудтай эбтэй байхые хүсэнэбди. Бидэнэй хүсэл эрмэлзэл танай зүгһөө ойлгогдон угтагдана, энээндэ бидэ баясанабди.

Техническэ талаараа саашадаа нарижан мэргэжэхыень хүсэһэн хани ёһоной хүсэлтэйгөөр Бирманскэ Союзай генералнуудта, офицернүүд ба солдадуудта ханданаб. Бидэнэр таанартал адляар зэбсэгтэ хүсэнүүдые барижа байха баатай болонхойбди. Эхэ орондоо инаг дуратай байха үзэлтэйгөөр, хэрбээ харини булимтарагшадай добтолгонуудһаа Эхэ ороноо хамгаалха ушар гараа һаа, ами бэсэ үгэхөөр бэлэн байха үзэлтэйгөөр зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хүмүүжүүлдэгбди.

Улаан шуһаяа адхаруулан туйлаһан бэеэ даанхай байдалаа нэрэтэй түрэтэйгөөр аршалан хамгаалхаар бэлэн байхын тулада танай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэшье мүн лэ тиимэ шанартай байхыень хүсэнэб. Теэд энээнэй тулада сэрэгэй шадабарида һургаха, өөһэдынгөө сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэдэй кадрнуудые бэлэдхэхэ, арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд байхын тулада, арад зондоо үнэн сэхээр алба хэхын тулада арми арад хоёройнгоо холбоо барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэй.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй байха гээшэ ямаршье орондо ехэхэн яршагтай зүйл болоно. Зүгөөр, бидэнэр иимэ гаргашануудые гаргаха баатай болонобди, юундэб гэхэдэ, буу зэбсэг хуряаха зүбшөөлөө бусад оронууд мүнөө дээрээ үгэнэгүй. Гэбэшье, энэ зорилго шиидхэхэ хэрэгые туйлахабди гэжэ найданабди. Бүхы оронуудай бэе бэеэ ойлголсохо ябадал туйлахын, хүйтэн дай болюулхын, тиигэжэ буу зэбсэг хороохо гү, али бүримүһэн хуряаха тухай, мүн тэрэшэлэн атомна болон водородно зэбсэг хорихо тухай уласхоорондын бодото хиналта тогтоохо гэһэн хэлсээ туйлахын тулада бидэнэр хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр оролдохобди.

Бирмын ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани барисаан мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!

* * *

«Булганин мандаха болтогой, Хрущев мандаха болтогой!» гэжэ нэгэ доро оло дахин хашхаралдан сэрэгүүд харюусаба.

Парадта байлсаһан айлшад трибунын хоёр хажууда байгаа хоёр һарабша доро һууряа эзэлбэ. Талмайн хашаае тойрон Маймьогой хүн зон байба.

Түрүүшээр бронемашинанууд, хойноһоонь армиин, флодой ба авиациин частьнуудай подразделенинүүд гурбан янзын сэрэгүүдэй туг баряад ябагаар, хожомынь артиллери, һүүлээрнь санитарна частьнууд трибунын урдуур ябажа гараба.

Парадай һүүлээр Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин машинануудтаа һуугаад Маймьотой зэргэлээд байдаг Анисакан аэродромдо ерэжэ, тэндэһээ Рангун ниидэбэ.

Советскэ айлшад мүнөөдэр нютагай сагаар 13 часта Рангун ерэбэ.

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Рангунда ерээд байна

РАНГУН, декабриин 5. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Мүнөөдэр үдын һүүлээр Бирманскэ Союзай президент Ба У гэгшэ Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёрой хүндэлэлдэ президентын ордоной сад соо уулзалга хэбэ. Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёртой Бирмээр хамта ябалсаһан бүхы хүнүүд уулзалга дээрэ байлсаба. Бирманскэ талаһаа: Бирманскэ Союзай премьер-министр У Ну, правительствын гэшүүд, правительствын эмхи зургаануудай дээдэ тушаалта чиновнигууд байлсаба. Айлшадай дунда мүн тэрэшэлэн дипломатическа корпусой гэшүүд байлсаа. Уулзалгын үедэ Бирманскэ хүгжэмэй ба хатарай концерт болоо. Н. С. Хрущев Н. А. Булганин хоёрто артистнууд сэсэгүүдые баряа.

Үдэшэниинь Бирманскэ Союзда байгаа СССР-эй Посол А. Д. Щиборин Бирмэдэ Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёрой ерэһэнтэй дашарамдан обед хээ. Обедтэ Бирманскэ Союзай премьер-министр У Ну һамгатаяа, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Сао Кун Чо, промышленностиин министр У Чжо Нейн, худалдаа наймаа хүгжөөхэ министр У Рашид финансын министр У Тин, газарые национализацилгын министр Такин Тин, Бирманскэ парламентын национальностьнуудай палатын түрүүлэгшэ Сао Шве Тайк, СССР-тэ байгаа Бирмын Посол У Монг Он, КНР-тэ байгаа Бирмын посол У Хла Маунг гэгшэд байлсаба. Уулзалга болоходо мүн тэрэшэлэн КНР-эй посол Яо Чжунь-мин, Индиин посол Саксена байлсаба. Советскэ талаһаа А. А. Громыко, П. Н. Кумыкин, Д. Р. Расулов, З. Рахимбабаева, И. А. Серов, СССР-һээ Бирмэдэ байдаг посольствын советник М. С. Вавилов байлоаба.

К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, В. М. Молото… Австрийска парламентска делегацитай уулза…

Декабриин 3-да СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов Кремль соо Австриин Парламентска делегациин гэшүүдтэй уулзаба. Тус делегаци СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар Советскэ Союз дотор айлшалжа байна.

Уулзалга болоходо СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. М. Пегов, Австриһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Н. Бишофф байлсаба.

Парламентска делегацинуудаа болон элдэб делегацинуудаа оронуудай бэе бэедээ эльгээлсэлгэ арадуудые дүтэ болгоно, таһалдагдаһан холбоо барисаагаа дахин тогтооходо гү, али шэнэ холбоо барисаа бии болгоходо туһална гэжэ К. Е. Ворошилов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ Правительствын үмэнэһөө айлшадые амаршалха зуураа онсолон тэмдэглэбэ. Энэ хадаа уласхоорондын түгшүүрил бага болгохоһоо гадна, мүн тэрэшэлэн бүхы асуудалнуудые бэе бэеэ ойлголсон шиидхэхэ зохистой һайн, хани ёһоной харилсаануудые тогтоохо үндэһэ һуури байгуулна.

Советскэ орон дотор ерээд байхадаа айлшадай юун гээд һанажа байһыень шагнаха гэжэ К. Е. Ворошилов хүсэбэ.

Делегациие толгойлогшо, Федеральна Соведэй Түрүүлэгшэ А. Фриш гэгшэ Советскэ гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаха арга боломжын олдоһондо ехэ ханалтатай байһанаа мэдүүлэн, советскэ обществын элдэб түлөөлэгшэдтэй тус делегациин гэшүүдэй уулзаһан тухайда хөөрэбэ. Советскэ орон сооруур аяншалга хэхэ үедөө австрийска парламентаринар 10 мянга үлүүтэй километр соо ябаа, олохон городуудаар ябаа гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Тэдэнэр Советскэ Союз тухай хүсэд һайнаар мэдэһэн, предприятинуудта, колхозуудта ошожо эгээлэй хүнүүдтэй, гүрэнэй ажал-ябуулагшадтай хөөрэлдэһэн байна. Бидэнэрэй бэе бэеэ нүхэд гэжэ нэрлэжэ шадаха байһыемнай тиимэ уулзалганууд гэршэлэн харуулаа гэжэ А. Фриш онсолон тэмдэглэбэ. Буруу пропагандые үндэһэ болгодог байһан олохон эндүү һанамжанууд, мухар һүзэгүүд мүнөө зайсуулагдаа, тиин Советскэ Союзда бидэнэрэй ерэһэн зорилго туйлагдаа гэжэ һананаб, гээд тэрэ хэлэбэ.

— Эндэ юу хараһан, дуулаһан, мэдэрһэнээ Парламентын талаар суг ажаллагшадтаа, өөһэдынгөө һунгагшадта бидэнэр мэдээсэхэбди гэжэ таниие найдуулнаб, — гээд А. Фриш нүхэд К. Е. Ворошиловто, А. И. Микоянда, В. М. Молотовто хандан хэлэбэ.

Бэеэ даанхай, демократическа Австри байгуулха тухай Гүрэнэй Договор хоёр оронуудай хоюуланайнь хоорондохи харилсаануудые үргэдхэн бэхижүүлхэ һайн үндэһэ һуури бии болгоо, харин Австри ба СССР-эй хоорондо хүгжэжэ байгаа экономическа холбоо барисаан тэдэнэй бэе бэедээ улам бүри дүтэ болоходо туһалха байна гэһэн һанамжые саашань австрийска делегациие хүтэлбэрилэгшэ хэлэбэ.

Час хахад үргэлжэлһэн хани ёһоной хөөрэлдөөнэй үедэ австрийска парламентын депутадууд ямар һанамжатайгаар Советскэ Союзһаа бусаха гэжэ байһанаа хөөрэбэ.

Москвада хэгдэжэ байгаа барилгын угаа ехэ далайсань, мүн тэрэшэлэн арад зоной зохёон байгуулха бэлиг шадабариие хүгжөөхэ тухай Советскэ правительствын гаргадаг ехэ оролдолгонь намайе һонирхуулан гайхуулба гэжэ 21 жэлэй саада тээ Советскэ Союзда ерээд ошоһон Венэдэхи техническэ дээдэ һургуулиин профессор А. Душек хэлэбэ. А. Душек Австриин ба Советскэ Союзай эрдэмтэдэй хоорондохи холбоо барисаае үргэдхэхые зүбшөөжэ байһанаа мэдүүлбэ.

Дүрбэн гүрэнэй Гадаадын хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Женевскэ Зүблөөн оронуудай хоорондо холбоо барисаа хүгжөөхэ тухай һайн шиидхэбэри гаргажа шадаагүй, теэд энэ хадаа мүнөөдэр туйлагдаагүй юумэн үглөөдэр туйлагдахагүй гэһэн удхатай огто бэшэ юм гэжэ энээнтэй дашарамдуулан В. М. Молотов мэдүүлбэ. Советскэ правительство бусад гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдтэй советскэ эрдэмтэдэй, ниитын ажалябуулагшадай ба искусствын ажалябуулагшадай холбоо барисаае хүгжөөхэ хүсэлтэй байна. Тиин энээниие бидэнэр эрид шууд, эршэ зоригтойгоор бэелүүлхэбди гэжэ В. М. Молотов хэлэбэ. Манай орондошье, бусад оронуудташье энэ холбоо барисаанай туһатай байхада ондо ондоо гүрэнүүдэй бэе бэеэ улам һайнаар ойлголсодог болоходо, харилсан ажаллахада, хани барисаанай байхада туһалха гээшэ манай ут зорилго болоно.

Техникые хэрэглэһэнэй ба шадамар бэрхэ мэргэжэлтэдтэй байһанай ашаар СССР-эй хүдөө ажахынь угаа ехээр хүгжөө гэжэ ойлгобоб гээд Национальна Соведэй депутат И. Гриснер онсолон тэмдэглэбэ. Советскэ хүдөө ажахын туйлалтануудтай Австриин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй тодорхойгоор танилсахыень И. Гриснер хүсэбэ.

Австрийска делегациие хаа хаанагүй дулаанаар, үнэн зүрхэнһөө угтаһан тухай Р. Мархнер хэлэбэ. Советскэ хүнүүд австрийска арадта хани ёһоор хандана гэжэ тэрээндэ мэдээсэжэ шадаха байнабди гээд Р. Мархнер онсолон тэмдэглэбэ.

Советскэ Союз дотор ерэһэнэйнгээ тухай һанамжануудые делегациин гэшүүд Ф. Флоссман, А. Малета, Р. Рот гэгшэд хөөрэбэ.

В. М. Молотовой хэлэһэн үгые Австриин парламентска делегациин гэшүүд ехэ һонирхожо шагнаба.

— Энэ жэлдэ баталагдаһан Договорой үндэһөөр мүнөө байгуулагдаһан харилсаанууд манай оронуудта хоюуландань ехэ удхашанартай юм, — гэжэ В. М. Молотов хэлэбэ. — Эдэ харилсаанууд мүн Европын гүрэнүүдтэшье бултандань…
удхашанартай байна. Официал…
ёһоор Австриин нейтральна х…
бодолтой байха тухай дурадхал…
ветскэ Союзай үүсхэлээр оруу…
лаа һэн. Таанар мэдэнэт. Энэ ду…
хал Австриин ба австрийска ар…
хүсэлдэ, тиин энээнтэй хамта Е…
подохи эб найрамдалай х…
тэ тааралдана гэжэ бидэ…
наһан байнабди. Швейцаритай…
гэлээд мүнөө Европодо нейтра…
ондоо гүрэн байхадаа бүхы а…
дуудта шухала байна гэжэ би…
бодонобди. Бидэнэр бүхы д…
дээрэ, илангаяа Европа дотор с…
гэй бүлэглэлнүүдэй байгуула…
ябадалда эсэргүүсэн тэмсэд…
Юундэб гэхэдэ эгээл Европа…
сэрэгэй элдэб бүлэглэлнүүдэй…
гуулагдаһанай эсэстэ дэлхэйн…
дэхи дайн, дэлхэйн хоёрдохи…
эхилээ һэн.

Австриин һайшаан абаһан авст…
ска арадай аша туһатай, һана…
сэлтэй зохилдодог нейтралит…
политика эрид шууд, үнэн с…
бэелүүлэгдэхэ бэзэ гэжэ найд…
байһанаа В. М. Молотов мэдү…
Энээнэй үндэһөөр бидэнэр бүхы…
лаар — политическэ, экономи…
культурна талаараа танай хан…
гээшэбди гэжэ В. М. Молотов…
бэ. Алишье талаһаа таарам…
гэжэ мэдэрэгдэһэн арга болом…
нуудаар ба формонуудаар с…
даашье ябуулгаяа хамта хэх…
гэжэ найдажа байһанаа мэдүү…
мни зүбшөөгыт.

Австри ба Советскэ Союзай х…
рондохи харилсаануудта шиид…
дээгүй асуудалнууд байхагүй, …
ветскэ правительство мүнөө б…
договорнуудай ба хэлсээну…
ёһоор абаһан бүхы уялтану…
нангинаар бэелүүлхэ гэжэ А. И. …
коян, В. М. Молотовой хэлээ…
һаналаа нэгэдүүлжэ онсолон тэ…
лэбэ. Бэе бэедээ эти…
дэггүй ба уридшалан муугаар һ…
даг ябадалай үлэгдэлнүүдые л…
суулха хэрэгтэй болоо гэжэ А…
Микоян хэлэбэ. Энээнэй ту…
улам нягта холбоотой байха, …
сэхээр мэдээсэлсэхэ хэрэгтэй. …
СССР-тэ Австрийска парлам…
делегациин ерэһэниинь энэ х…
бага бэшэ туһа хүргэхэ байна…

Хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ К…
Ворошилов Советскэ орон тухай…
нирхолтой юумэнүүдые үнэн…
хэнһөө хэлэһэнэйнь түлөө авст…
ска делегациин гэшүүдтэ баяс…
хүргэһэн, Австри болон Сове…
Союзай хоорондохи хани бари…
эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижү…
тэрэниие саг үргэлжын ба эбдэр…
гүй бата болгохо хэрэгтэй гэжэ…
дүүлһэн байна.

К. Е. Ворошилов тараха …
рээ СССР-эй Верховно Сове…
Президиумэй үмэнэһөө Австр…
Парламентда, Австрийска гүр…
хүтэлбэрилэгшэдтэ — Федера…
Президент г-н Т. Кернертэ, Ф…
ральна Канцлер г-н Раабта па…
ментаринуудай үнэн зүрхэнэй…
мэндэ хүргэхыень хүсэбэ.

(ТАСС)

Германска Демократическа Республикын Правительственна делегаци Москвада ерээд байна

Премьер-Министр Отто Гротеволь түрүүтэйгээр Германска Демократическа Республикын Правительственна делегаци декабриин 5-да Москвада ерэбэ. Хитад Арадай Республикада, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикада болон Монгол Арадай Республикада правительствонуудайнь уряалаар энэ делегаци ошожо ябана. Хитад Арадай Республикаһаа Германска Демократическа Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Цзен Юн-Цюань тус делегацитай хамта ерээ.

Нүхэд А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. А. Суслов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо В. С. Семенов, ажалшадай депутадуудай Московско городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ М. А. Яснов, КПСС-эй Московско городской комитедэй секретарь Е. А. Фурцева, СССР-эй МИД-эй европейскэ 3-дахи таһагые даагша С. Г. Лапин, СССР-эй МИД-эй Протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Протоколой начальник Е. А. Тарабрин, Германска Демократическа Республикын болон Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ Правительственна делегациие угтаа.

Германска Демократическа Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол И. Кёниг, Хитад Арадай Республикаһаа, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикаһаа, Монгол Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посолнууд Лю Сяо, Ли Сан Чо, Д. Адилбиш, Германска Демократическа Республикаһаа Москвада байдаг Посольствын хүдэлмэрилэгшэд, советскэ болон харин оронуудай хэблэлэй түлөөлэгшэд Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациие угталсаа.

Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациин хүндэлэлдэ СССР-эй Правительство үдэрын обед хэбэ.

ГДР-эй Премьер-Министр Отто Гротеволь һамгатаяа, Премьер-Министрын орлогшо ба Гадаадын хэрэгүүдэй министр доктор Лотар Больц, Юстициин министерствын статс-секретарь доктор Генрих Теплиц, Арадай Палатын гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин түрүүлэгшэ Петер Флорин, Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын коллегиин гэшүүн посол Фриц Гроссе, Немецкэ сүлөөтэ профсоюзуудай нэгэдэлэй секретариадай гэшүүд Криста Яблонская, Гумбольдтын нэрэмжэтэ Берлинскэ университедэй ректор профессор, доктор Вальтер Найе, арадай полициин генерал-майор Генрих Дольветцель, «Герой Труда» гэжэ хүдөө ажахын кооперативай түрүүлэгшэ Эрнст Вульф, Дессаудахи вагон бүтээлгын заводой элдэбхитэ-мастер Вернер Хорн, ГДР-һээ СССР-тэ байдаг посол И. Кёниг обед дээрэ байгаа.

Советскэ талаһаа А. И. Ми…
В. М. Молотов, М. З. Сабу…
М. А. Суслов, СССР-эй Гада…
хэрэгүүдэй министрын орло…
В. С. Семенов, ажалшадай деп…
дуудай Московско городской …
ведэй гүйсэдхэхэ комитедэй тү…
лэгшэ М. А. Яснов, КПСС-эй …
ковско городской комитедэй се…
тарь Е. А. Фурцева, СССР-эй М…
эй европейскэ 3-дахи таһагые …
ша С. Г. Лапин, СССР-эй МИ…
Протокольно таһагые …
ша Ф. Ф. Молочков, СССР-эй …
нистрнүүдэй Соведэй Түрүүлэ…
Протоколой начальник Е. А. Та…
рин обед дээрэ байлсаа.

Хитад Арадай Республика…
Корейскэ Арадай-Демократ…
Республикаһаа, Монгол Ар…
Республикаһаа СССР-тэ байда…
со ба Бүрин эрхэтэ Посолну…
Сяо, Ли Сан Чо, Д. Адилбиш, Г…
һээ Москвада байдаг Посольс…
хүдэлмэрилэгшэд, мүн лэ ГД…
Правительственна делегациин …
дэлэлдэ хэгдэһэн обед дээрэ б…
саа.

Обед хани халуун оршон бай…
да үнгэрөө.

Үдэшэниинь, Германска Демо…
тическа Республикын Прави…
ственна делегациин гэшүүд …
бүлэг боложо таһараад, Моск…
уранһайханай театрта «Плоды …
свещения» гэжэ зүжэг ба СССР…
зай Ехэ театрта «Иван Сус…
гэжэ оперые хараа.

(ТАСС)

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

[И]деологическа хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр табиха

[Ба]йкало-Кударын аймагай партийна конференциһээ

[...]ын малай тоо толгойе олошо[...] ба малажалһаа ашаг шэмэ [...]бадаг болохо тушаа Байкало[...]н аймагай колхознигууд бо[...]анизаторнууд үнгэрһэн жэ[...]ша соо ехэ оролдолго гарга[...]йна. Ороohото культурануу[...]лгын талмай нилээд ехэ бо[...]жахын жэлэй турша соо ай[...]тор үнеэн бүриһөө 933 литр [...]гдаһан байна. Тиихэдэ 60 га[...]үү һаалишад даажа абаһан [...]үриһөө мянга ба мянгаһаа литр һү һаагаа. Тиигэжэ тус [...]үрэндэ һү, ноохо тушааха тү[...]олзорhooнь урид дүүргээ.

[...]рһэн жэлэй туршада Кабан[...]ТС-эй механизаторнууд яһа[...] амжалта туйлаа. Трактор[...]элмэриин түсэб 124 процент [...]дэжэ, условно трактор бүхэ[...]0 гектар зөөлэн хахалалга [...]

[...]зуура, аймагай хүдөө ажахые [...]жэ талаар хараалатдаһан хэ[...]эн хэмжээ-ябуулганууд дүүр[...]гүй байха юм. Ажалшадай [...] хүмүүжүүлгын хүдэлмэри [...] эмхидхэгдэнхэй. Тиимэ бай[...] КПСС-эй айкомой секретарь [К]оноваловай хэһэн элидхэл до[...]жалтанууд тухай дан ехээр [...]ээд, тиихэдэ аймаг дотор [идеоло]гическа хүдэлмэриин ямараар [...]ад байһан тухай тон багаар [...]э.

[...]иин айком ба тэрэнэй бюро [...] асуудалнуудта бүхы анха[...]андуулаад лэ, идеологическа [хүдэлм]эридэ, культурно-гэгээрэлэй [з]ургаануудай ажал-ябуулгада, [...] гэгээрэлэй болон элүүрые [...]гын эмхи зургаануудай хү[...]ие хожомой ээлжээндэ та[...]

[...]йна һуралсал нёдондо жэ[...]эл адли эмхигүйгөөр эхилээ. [...]кружогууд болон политһур[...]удта занятинууд хаһа саг [...]болодоггүй, шагнагшад за[...] булта срэдэггүй байха юм. [...] Пушкинай, Маленковой нэ[...] колхозуудта, мүн «Восток» [ол]зоборилгын артелиин пар[...]организацинуудта партийна [...] һара шахуу гээгдэжэ эхи[...]. [Ка]банскын МТС-эй дэргэдэ эм[...]эһэн политическэ экономиие [...] саг үргэлжын семинар мэ[...] хүдэлмэрилжэ эхилбэ.

[Деле]гадууд партиин айкомой про[...] ба агитациин таһагай, тэрэ[...] [да]агша нүхэр Вторушинай хү[...]иие хурсаар шүүмжэлбэ. Тус [...] хүдэлмэрилэгшэд колхозууд, [...]нууд болон фермэнүүдтэ [...]бадаг, аймагай ажалшадта [...]болон элидхэлнүүдые эмхид[...] байгаа. Айкомой бюро тус [...] хүдэлмэриие муугаар хүтэл[...], марксизм-ленинизмын про[...]ые һайнаар эмхидхээгүй.

[...]овай нэрэмжэтэ колхозой [пар]ганизациин секретарь нүхэр [...], XVIII партсъездын нэрэм[...] колхозой түрүүлэгшэ нүхэр [...] болон бусад делегадууд [...]дай дунда идеологическа хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр табигдаһан тушаа хэлээ. Аймагай культурно-гэгээрэлэй олохон эмхи зургаанууд колхознигуудай ургажа байһан эрилтые хангажа шаданагүй. Олон клубууд дорой муу байдалда оронхой. Ажалшадта кино харуулга муу байһан зандаа.

Аймгүйсэдкомой культурын таһаг, тэрэниие даагша нүхэр Гинеев үүсхэл оролдолгогүйгөөр ажаллана, клубууд, библиотекэнүүд болон улаан булангуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа бодото хэмжээ абанагүй.

КПСС-эй айком, мүн аймгүйсэдком эндэхи загаһанай промышленностиин хүдэлмэришэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ анхаралаа тон багаар табина. Тиимэ дээрэһээ загаһашадай дунда ажалай журам һула, архидаха, болон бусад таарамжагүй ябадал гаргаха ушарнууд олон. Загаһашадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар табигдаһан дээрэһээ загаһанай промышленностиин предприятинууд ашаг багатайгаар хүдэлмэрилнэ. Загаһа бариха жэлэй түсэб холо дүүргэгдээгүй. Продукциинь өөрынь үнэ химдараагүй, харин дээшэлһэн байха юм.

Кабанскын МТС харьяата колхозуудтаа тон багаар туһална гэжэ делегадууд шүүмжэлбэ. МТС-эй туһаламжа гансал трактор болон бусад механизмуудые колхозуудта үгэлгөөр хизаарлагдана. Тус МТС колхозуудта энэ тэдыгээр туһалха бэшэ, харин хүдөө ажахын үйлэдбэридэ бии байһан хамаг түрүү, шэнэ арга дүршэлнүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, колхозуудта ажалай эмхидхэлые улам һайжаруулхын түлөө оролдохо ёһотой. Гэбэшье, МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд зөөлэн хахалалга тухайгаа хөөрэлдөөд лэ, таряалангай газарай ургасые дээшэлүүлхэ, ниитын малай үүлтэрые һайжаруулха, малажал дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механицилха тушаа һаналаа табидаггүй.

Партийна-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таллар КПСС-эй айкомой ажал-ябуулгада ехэ дутагдалнууд бии. Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой, Корсаковын загаһанай заводой, «Восток» гэжэ олзоборилгын артелиин парторганизацинууд эмхидхэлэйнгээ талаар һула байһан зандаа. Партиин айком парторганизацинуудые бэхижүүлжэ, тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхые оролдоногүй. Тиимэһээ эдэ организацинууд ажахыгаа гүнзэгыгөөр шудалжа шададаггүй ба арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхын түлөө һулаар тэмсэдэг байна.

* * *

КПСС-эй айкомой эмхидхэлэй пленум боложо, бюрогой шэнэ состав һунгагдаа. Партиин айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **С. С. Коновалов,** хоёрдохи секретаряар **С. С. Каминданов,** КПСС-эй айкомой Кабанскын МТС-эй зонодохи секретаряар нүхэр **М. П. Сергеев** һунгагдаба.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Городой олзоборилгын артельнүүдтэ

Улан-Удэ городой түрүү предприятинуудай хүдэлмэришэд партиин XX съездын, хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, 1955 оноймгоо программые болзорhooнь урид дүүргэжэ байна

«Пищевик» артелиин коллектив табадахи табанжэлэйнгээ түсэбые дүрбэн жэл таба һара соо дүүргээ һэн. Эдэнэр ноябриин һүүл багта ажалай шэнэ амжалта туйлажа, 1955 оноймгоо түсэбые болзорhooнь урид дүүргээ. Артелиин гэшүүд пряник, печени гаргалгаяа үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ нилээд ехэдхээ. Хүдэлмэриингөө үдэрые нягтаруулһанай, үйлэдбэридөө шэнэ технологи нэбтэрүүлһэнэй ашаар лэ тэдэнэр иимэ амжалта туйлаһан байна.

Энэ жэлэй эхиндэ хоёрдохи цехын халаанай мастер Е. Антонова пеэшэнгэй дээдэ, доодо таһалгые нэгэ доро ашаглажа, жэжэ хүдэлмэринүүдые механизацилха тухай дурадхал оруулаад, пряник, печени гаргалгые нилээд түргэдхөө. Е. Антоновагай оруулһан дурадхалые мастер-комсомолка Гусевагай хүтэлбэрилдэг залуушуулай бригада үйлэдбэридөө хэрэглэжэ, артельнүүдэй хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ. Чебунина, Судомойкина болон бусадай бригаданууд жэлэйнгээ түсэбые мүн лэ үлүүлэн дүүргээ.

* * *

«Коминтерн» гэжэ артелиин коллектив 1955 оноймгоо үйлэдбэриин түсэбые 33 үдэрөөр урид дүүргэбэ. Тус артель үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулбал энэ жэлдэ 100 мянган түхэригэй продукци ехээр гаргаа. Артелиин коллектив энэ жэлдэ эхэнэрнүүдэй үмдэдэг дулаан ботинкануудые, резинэ улатай тапочкануудые гаргадаг болобо. Мастер Лавриков гидравлическа шэнэ прессүүдые хэрэглэһэнэйнгээ ашаар ботинка болон тапочкануудые нормоор хараалагдаһанда орходоо үдэр бүри 2—3 дахин олоор бүтээн гаргадаг болоо. Хэрбээ артель энэ жэлдэ 25 мянган паар гутал гаргаа һаа, ерэхэ жэлдэ 33 мянган паар ботинка гаргаха гэжэ шиидэбэ. Мастер Соускин, Сучков болон бусад түсэбөө дүүргэхын түлөө бага бэшэ оролдолго гаргаһан байна. Артелиин гэшүүд партиин XX съездын хүндэлэлдэ жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 550 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ уялга абаа.

А. Плавинский.

Ангуушадай бэлэг

«Заготживсырьёгой» Иволгын конторын ангуушад партиин XX съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, 1955—1956 оной агнууриин сезоной түсэбые съездын нээгдэтэр дүүргэхээр зоригжонхой.

Аймагай ангуушад ангай арһа тушааха жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 20-ной мэдээгээр 60 гаран процент дүүргээ. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой ангуушад Житихин, Кокорин тус бүридөө 100—150 хэрмэ, 3—4 булга, мүн бусад үнэтэ ангуудые барижа арһыень тушаагаа. Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой урданай ангуушан А. Капелько 4 булга, мүн олон хэрмэ баряа. Ангуушад нүхэд Толстихин, Попов болон бусад үнэтэ ангуудые олоор барина.

С. Һамаев.

Николай Коршунов Шулуутайн леспромхозой Хүндэлэн гэжэ пунктын модошодой дунда эршэтэ ажалаараа суурхана. Мүнөө энэ новатор КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлнэ. Николай Коршунов үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Коршунов дээдэ складта ажаллажа байна.

Ф. Сорокинай фото.

Ажахын үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэнэ

Закаменай аймагай колхозуудта болон МТС-тэ 1954—1955 онуудай ажахын жэлэй дүнгүүдые колхознигуудай болон механизаторнуудай хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ боложо байна. Энэ асуудалаар аймагай олонхи колхозуудта хамтын суглаанууд боложо үнгэрөө.

«Победа» колхоздо болоһон хамтын суглаан дээрэ артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов тоосоото элидхэл хэбэ. Элидхэл соогоо малажалай талаар ямар амжалтануудай туйлагдаһан, мүн дутуу дунданууд тухай тогтожо хэлэбэ.

Тус колхоз үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө 852 литр һү һаагаа. Түрүү һаалишад Ханда Абидуева, Мидэг Соктоева, Намжил Цыденова гэгшэд ажалай һайн амжалта туйлаа. Нүхэр Абидуева үнеэн бүриһөө 1482 литр һү һааһан байна.

Мүн элидхэлшэ таряанажал тухай, колхоздо ороһон мүнгэн олзо доход тухай тогтожо хэлэһэн байха юм. Түрүүлэгшын элидхэлэй һүүлээр 10 гаран колхознигууд үгэ хэлэжэ, артелиин ажахыда бии байһан дутагдалнуудые элирүүлбэ. Суглаанай эсэстэ колхознигууд ажахын 1956 оной социалистическэ уялга баталан абаба. Уялга соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха, малажал дээрэ түрүү аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ, үнеэдые һайнаар эдеэлүүлхэ, зүбөөр һааха, зунай сагта һү ехэтэй үнеэдэй гүүртэнүүдтэ ногоон конвейер эмхидхэхэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн колхознигууд эхэ малай һубайрха ябадалтай эрид тэмсэхэ тухай хэлэбэ. Юуб гэхэдэ, үнеэдэй олоор һубайрһанһаа боложо, нилээд олон түл дутуу абтаһан байна.

Мүн тэжээлэй база байгуулха, 1955—1956 онуудта сабшалангаа һайжаруулжа гектар бүриһөө 14 центнерһээ доошо бэшэ үбһэ абаха. 250 центнерһээ доошо бэшэ кукурузын ургаса хуряаха гэһэн уялга абаба. Малай типовой байрануудые, малшадай байрын гэрнүүдые заһаха, шэнээр бариха тушаа тусхай уялга абтаа. Энэ уялгаяа дүүргэхын тула 1500 кубометр барилгын модо бэлэдхэхэ ба зөөхэ гэжэ шиидэбэ.

Гектар бүриһөө 11 центнерһээ бага бэшэ ороohото культурануудай ургаса хуряаха, тэрэ тоодо шэниисын ургаса гектарһаа 13 центнер абаха, мүн овощь болон хартаабха һайнаар ургуулха хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаһан байна.

Колхознигуудай абаһан уялга ажал хүдэлмэри дээрээ бэелүүлэгдэжэ байна. Мүнөө үедэ тус колхозой гэшүүд хабарай тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэеэ гүйсэд хаагаад, сэбэрлэжэ дүүргүүтэй байна. Һү һаалгаараа тус колхоз аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Ажахын жэлэй үнгэрһэн хоёр һарын туршада адуу мал гарзалаагүй, үбэлжэлгэ һайнаар ябаһан байна.

Тиихэтэй хамта, аймагай олон колхозуудта ажахын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэ талаар хамтын суглаанууд бэлэдхэл муутайгаар, эмхигүйгөөр үнгэрэгдэһэн байна. Жэшээнь, Ждановай болон Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хамтын суглаануудые үнгэргэхын орондо миил фермэ, гүүртэ болон бригадаар ябажа үйлэдбэриин зүблөөнүүдые үнгэргэлгөөр энэ хэрэгые хизаарлаһан байха юм. Тиихэдэ Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо болоһон суглаан дээрэ жэлэй дүн тухай элидхэл гансал малажалай асуудалаар хэлэгдээ. Тэрэ элидхэлые колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Маланов, партийна организациин секретарь нүхэр Очиров гэгшэд малай фермэ болон гүүртэнүүдээр ябажа хэһэн байна. Теэд иигэжэ үнгэргэгдэһэн «хамтын» суглаануудай аша туһань тон бага байна. Энээниие колхозой хүтэлбэрилэгшэд өөһэдөөшье мэдэрнэ. Колхозой ажахын жэлэй дүнгүүдые энэ мэтэ бодомжогүйгөөр зүбшэн хэлсэжэ болохогүй байна.

Аймагай колхозууд болон Закаменай МТС партиин ЦК-гэй январска Пленумэй эрилтын ёһоор хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа ехэ муугаар дүүргэһэн байна. Жэшээнь, аймагай колхозуудай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр оройдоо 398 литр һүн һаагдаһан, хонин бүриһөө 1,2 килограмм ноохон хайшалагдаһан ба үндэгэлдэг тахяа бүриһөө оройдоо 27 үндэгэн абтаһан байха юм. Колхозуудай эхэ малай хахадынь шахуу һубайрһан байна.

Тиимэһээ ажахын жэлэй дүнгүүдые колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ табяад, бүхы талаһаань бодомжотойгоор зүбшэн хэлсэжэ, 1956 ондо хэгдэхэ хэмжээ-ябуулгануудые тодорхойгоор хараалха тон шухала байна.

Гэхэтэй хамта, колхознигуудай суглаанууд дээрэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд байлсаагүй. Энэ тон буруу. Юуб гэхэдэ, Закаменай МТС колхозуудтай баталһан договороо жэл бүхэндэ дүүргэдэггүй. Илангаяа үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, малажал дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха асуудалнуудые тус МТС тон хангалтагүйгөөр шиидхэһэн зандаа. МТС-эй директор нүхэр Тюменцев, эндэхи главна мэргэжэлтэд колхозуудай хамтын суглаанууд дээрэ байлсажа, ажахын жэлэй дүнгүүдые, артелиингээ арга боломжонуудые һайнаар зүбшэн хэлсэхэ хэрэгтэнь туһалха ёһотой.

Мүн энэ асуудалда партиин айком болон аймгүйсэдком анхаралаа багаар табяа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Б. Аюшеев.

Нэгэ жэлэй партийна курса нээгдэбэ

Байгша оной декабриин нэгэндэ Бурят-Монголой областной партийна һургуулиин дэргэдэ партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ нэгэ жэлэй курса нээгдэбэ. Мүнөө тус курсада КПСС-эй айкомууд, райкомуудай инструкторнууд, аймгүйсэдкомуудай таһагуудые даагшанар, сомсельсоведүүдэй түрүүлэгшэнэр, мүн колхозуудай болон МТС-үүдэй парторганизацинуудай секретарьнууд һуралсажа эхилбэ.

Культбазада

[...]ын боро хараанай үе. Сэлмэг [б]олохо хэбэртэй. Огторгойдо [...]нган одо мүшэд аниб-аниб [...].

[...]гын аймагай Хрущевой нэ[рэмжэтэ] колхозой племенной фермэ[...]эдэ абяа шэмээгүй, харин лэ [...]ээ нохойнуудай хусаха дуул[...]. Энэ үедэ фермын культбаза [...]ундаа хүдэлмэрилжэ байгаа [...] зон эндэ олоороо суглараа. [...]зада фермын малшад ерэжэ [...] сэнгэдэг, элдэб наада эм[...]. Тэдэнэй дунда наһатайшье [...]гууд бии байдаг.

[...] сугларагшад колхозой прав[лениин] ба партийна организациин [...]лохо «Колхозник» гэжэ ха[...]тэ уншана. Культбазын нэ[...]да шатараар наадаха дура[...] сугларжа наадана. Нүгөө [...]нь, илангаяа залуу баса[...]үүд ёхор танца хатар[...]ын хажуугаар таарууханаар [...] стулнууд дээрэ наһажаал [...]шэд үдэрэйнгөө һонипиие [...]н һууна.

[К]ультбазада уншалгын зал [...]дэнхэй. Эндэ хүдөө ажахын [...]лэй дүй дүршэл тухай бро[шюра]д, уранһайханай литерату[ра, ре]спубликанска болон централь[...]тэнүүд, элдэб журналнууд [...]. Стол тойроод һуугшад [...]нал уншажа, зарим нэгэ[...] журналнуудай зурагуудые [...] һууна.

[...]н агитатор коммунист нү[хэр Буя]нтуев малшадай дунда аги[тацин]-ойлгууламжын хүдэлмэри [...] ябуулна. Энэ нүхэр культ[...] хөөрэлдөө түсэбэй ёһоор үн[...] түлөө оролдоно. Лекци, [...]нүүд хараалагдаһан болзор[...]дхэгдэдэг байна.

[...]ай агитатор Цыбикдоржи [...]ашиевич энэ культбазадаа хүдэлмэри ябуулна гээшэл даа. Мүнөө уласхоорондын байдал тухай лекци болохонь. Тус темээр манай һонирхоһон асуудал аргагүй олон. Лекторһээ эдэ асуудалнуудаараа харюу абахал байнабди,—гэжэ эндэ сугларһан малшадай хөөрэһөөр, хүхиһөөр, сэнгэһээр байтар оройхон болобо.

Энэ үедэ дунда зэргын бэетэй, гушаад гара наһатай хүн орожо ерээд, эндэ байһан хүнүүдтэй амар мэндые андалдаад, фермын агитатор нүхэр Буянтуевтай хөөрэлдэнэ. Энэ хадаа колхозой партийна организациин секретарь Содбо Дабаевич Лубсандоржиев байгаа һэн.

—Содбо Дабаевич, малшаднай булта сугларaa. Эндэ үбгэд, хүгшэднайшье ерэбэ хэбэртэй,—гэжэ агитатор лекци уншахаяа ерэһэн нүхэр Лубсандоржиевта хандаба.

Лекциин эхилтэр үшөө хори минута үлөө гэлсээд, Буянтуев Лубсандоржиев хоёр малшадтай ажал хүдэлмэри тухайнь хөөрэлдөжэ, дутуу дунданнуудыень хэлэжэ үгэнэ. Эдэ хоёр культбазын хүдэлмэриие бүри һайнаар эмхидхэхэ тухай хөөрэлдэнэ. Урда жэлнүүдтэ орходоо, культбазамнай мүнөө жэлдэ бараг һайнаар шэмэглэгдээ, малшан бүхэн зохид һайнаар, культурнаар амарха аргатай болоо. «Саашадаа үшөө һайнаар хүдэлмэрилдэг болгохобди»—гэжэ партийна организациин секретарь агитатор хоёр хөөрэлдэнэ. Эдэ хоёрой хөөрэлдөө дуулаһан малшадай нэгэнинь эдэнэй хажууда дутэлэн ерээд, иигэжэ хэлэбэ:

—Та хоёр ехэ зүб хэлэнэт. Бидэшье хододоо иимэ гоёор шэмэглэгдэһэн культбазатай байхые хүсэнэбди. Эндэ ерэжэ, сүлөөтэй сагаа үнгэргэхэдөө, хойто үдэрынь ажалдаа бүри абьяастай болоһон байдагбди.

Үдэшын 9 час болобо.

—Зай, нүхэдүүд! Лекциеэ эхилхэ сагнай болоо,—гэжэ агитатор эндэ сугларһан малшадта хандан хэлэбэ.

Нүхэр Лубсандоржиев энэ лекци соогоо дүрбэн гүрэнэй Правительствонуудые толгойлогшонорой июль һара соо болоһон Женевскэ зүблөөнэй түүхэтэ удхашанар тухай малшадта дэлгэрэнгыгээр ойлгуулжа үгөө. Гадна, Женевэдэ дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн тухай хэлэбэ. Тиигээд эб найрамдалай политикые манай Парти ба Правительствын эрид шууд ябуулжа байхадань бидэнэр, колхознигууд, түрэл гүрэнөө, колхозоо улам баян, хүсэтэй болгохын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохо ёһотойбди гэжэ лектор тэндэ байгшадые уряалба.

Уданшьегүй лекци дүүрэбэ. Малшадай олон асуудалнуудта лектор ойлгосотойгоор харюу үгэбэ. Фермын агитатор удаадахи неделидэ «Малые зүбөөр эдеэлүүлхэ тухай» лекци уншагдаха, тэрэнэй һүүлээр уранһайханай концерт болохо гэжэ соносхобо.

Лекци, концертын болоогүй сагта зоотехник нүхэр Батина энэ культбазада ерээд, малшадта ажал хүдэлмэри тухайнь хөөрэдэг, эдэнэй һонирхоһон асуудалда харюу үгэдэг, ойлгоогүй юумыень тайлбарилжа, тобшо тодоор ойлгуулдаг юм.

Энэ культбазада колхозой эдэбхитэд, мэргэжэлтэдһээ гадна, мүн Сэлэнгын госплемрассаднигай директор нүхэр Виноградов, Селендумын МТС-эй зоотехник нүхэр **Фомин,** партиин айкомой инструктор нүхэр Будаев болон бусад лекци, элидхэл хэдэг, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна.

Энэ культбазада харуулан ойлгуулха агитаци һайнаар табигданхай. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолһоо абтаһан, гоё һайхан зурагуудтай плакадууд хана бүридэнь үлгэгдэнхэй. «Социалистическэ хүдөө ажахын амжалтануудые бүгэдэарадай харалга» гэһэн плакат-выставкые эндэ сугларагшад ехээр һонирхожо харадаг.

Нэгэ үнеэнһээ хэды литр һүнэй һаагдадаг байһаниие харуулһан график эндэ үлгөөтэй. 1954 онойхидо орходоо фермэ ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 100-гаад литр һү ехээр һаагаа гэжэ тус графигһаа мэдэнэбди.

Энэ график соо бүхы һаалишадай нэрэ обогууд бэшээтэй байдаг. Тиигээд һаалишанай нэгэ үнеэнһээ сүүдхэдээ хэды литр һү һааһаниинь тэндэ тэмдэглэгдэдэг байна. Гадна, жэл соогоо нэгэ үнеэнһээ хэды литр һүн һаагдааб, социалистическэ мүрысөөндэ хэн түрүүлжэ ябанаб гэжэ тэмдэглэнэ.

Культбаза түсэбэй ёһоор хүдэлмэрилдэг. Һарадаа нэгэ дахин эндэ малшадай үйлэдбэриин суглаан болодог, тэрээн дээрэ һаалишадай мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдадаг. Мүрысөөндэ түрүүлһэн хүнүүд культбазын хүндэлэлэй доскада бэшэгдэдэг, тэрэнэй дүй дүршэл тухай «дайшалхы хуудаһанда» толилогдодог. Иимэ суглаанууд дээрэ һаалишад дүй дүршэлөө андалдан абалсадаг, дутуу дунданuудаа элирүүлдэг байна.

Культбаза соо «Родина» гэжэ радиоприёмник тодхогдонхой. Эндэ һарадаа хоёр дахин кинокартина харуулагдадаг, уранһайханай самодеятельностиин вечернүүд болодог.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд колхозой малшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй культурнаар амарха хэрэгтэ зорюулагдана.

Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци малшадай культурна эрилтэнүүдые хангаха хэрэгтэ тусгаар анхаралаа хандуулна. Энэ үбэлдөө малшадай байха газарнуудта табан культбаза эмхидхээ. Тэдэнь бултадаа һайнаар түхеэрэгдэһэн, гоёор шэмэглэгдэһэн байна. Колхозой правлениин, партийна организациин шиидхэһэнэй ёһоор эдэ культбазануудта һарадаа нэгэ дахин «Малшадай үдэр» эмхидхэгдэжэ байха ёһотой. Түрүүшын иимэ үдэр һаяшаг үнгэргэгдэһэн байна.

Эдэ культбазануудай дэргэдэ банинууд баригдаа. Малшад һарадаа хоёр-гурба дахин банида орохо аргатай болоо.

Тамчын сельпо энэ колхозой малшадта нүүдэл наймаа абаашана. Энээнэй ашаар малажал дээрэ ажаллагшад дабһа, зуруул, сай ба үргэн хэрэгсэлэй бусад зүйлнүүдээр таһалданагүй. Заримдаа эндэхи малшадта аймпотребсоюзай автоларёк ерэжэ, дулаан хубсаһа болон бусад эд бараа наймаалдаг.

Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэриие ажал хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байһан эдэ малшад колхозойнгоо правлениин, партийна организациин иимэ анхарал оролдолгодонь харюу болгон, энэ жэлэй малай үбэлжэлгые амжалтайгаар үнгэргэхөөр шиидэнхэй.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

Хүдөөгэй библиотекын хүдэлмэриие һайжаруулха

Закаменай аймагай Мэлэ-Бортын сомоной хүдөөгэй библиотекэ муугаар хүдэлмэрилнэ. Энэ библиотекые даагша байһан Ринчинов ажалдаа муугаар хандадаг дээрэһээ хүдэлмэриһөө гаргагдаһан байна.

Теэд, энэ библиотекын хүдэлмэри мүнөөшье болотор һайжараагүй. Эдэбхитэй, оролдосотой хүниие библиотекые даагшаар табибал, тус библиотекэ хүдөөгэй арад зоной дунда ехэхэн хүдэлмэри ябуулха аргатай байгаа.

Д. Будаев.

ШЭНЭ НОМУУД

Бурят-Монголой номой хэблэл иимэ шэнэ номуудые хэблэлһээ гаргаба:

А. С. Пушкин—Капитанай басаган.Ородһоо бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагдаһан. 2000 хэһэг тиражтай.

«Манай дуунууд» гэжэ бурят-монголой композиторнуудай сборник. Бурят-монгол хэлэн дээрэ. 1000 хэһэг тиражтай.

В. Н. Дерюгина.—Бурят-Монголой АССР-эй Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүдэлмэриин дүй дүршэл. Ород хэлэн дээрэ. 2000 хэһэг тиражтай.

М. М. Старцева—Племенной тугал түлжүүлдэг миинн дүй дүршэл. Ород хэлэн дээрэ 2000 хэһэг, бурят-монгол хэлэн дээрэ 1000 хэһэг тиражтай.

СССР-эй МИД-эй Хэблэлэй Таһагта

СССР-эй МИД-эй Хэблэлэй Таһагые Даагша Л. Ф. Ильичев Ассошиэйтед Пресс агентствын Московско корреспондент Р. О'Малеи гэгшые, удаань «Нью-Йорк таймс» газетын Московско корреспондент У. Ханген гэгшые декабриин 5-да Хэблэлэй Таһагта урижа уулзаад, барилгын асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ноябриин 10-най тогтоол тушаа мэдээсэлнүүдые Москваһаа дамжуулхадаа бүдүүлиг хазагайралтануудые гаргаһан тухайнь тэдэндэ зааһан байна. Энээнһээнь уламжалан хуурмаг мэдээсэлнүүд американска хэблэлдэ толилогдоһон ба американска радиогоор дамжуулагдаһан байна. Тиихэ үедэ США-да ошоод байһан Советскэ барилгашадай делегациин зарим гэшүүд тушаа, илангаяа барилгын ба архитектурын Академиин Президент А. В. Власов тушаа бүдүүлиг дайралта ба доромжолго тэдэ мэдээсэлнүүд соонь хэгдэһэн байха юм. А. В. Власов шагнал хайрануудаа, хүндэтэ нэрэзэргээ хаһагдаад, хүдэлмэриһөө гаргагдаа гэһэн хэбэртэйгээр американска газетэнүүд худал хуурмаг мэдээсэлнүүдые толилһон байна.

Иимэ муу зан абари нормальна байдалда зохилдохогүйһөө гадна, американска агентствонууд болон газетэнүүдтэ дурсагдаһан корреспондентнүүдэй эльгээдэг мэдээсэлнүүдые хүндэгүй болгоно.

Иимэ ушарые саашадаа гаргажа болохогүй байһанда дурсагдаһан корреспондентнүүдэй анхарал хандуулагдаһан, тиигээд иимэ баримтануудай саашадаа дабтагдаад байгаа һаань, советскэ органуудай зүгһөө зохихо хэмжээнүүд абтаха гэжэ тэдэндэ Хэблэлэй Таһагта уридшалан һануулагдаһан байна.

Албанска парламентска делегаци түрэл ороноо бусаба

Албаниин Арадай Республикын Арадай суглаанай түрүүлэгшэ Гого Нуши толгойлогшотой албанска парламентска делегаци түрэл ороноо орохоёо декабриин 4-дэ Москваһаа мордоо. СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар энэ делегаци Советскэ Союзда ерэжэ, гурбан недели шахуу саг соо айлшалаа.

...Внуковска аэродром Албаниин Арадай Республикын болон СССР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн байгаа. СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Волков, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. Е. Авхимович, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин орлогшо А. Ф. Горкин, СССР-эй Министрнүүд, СССР-эй Верховно Соведэй ба РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадууд ба бусад айлшадые үдэшэхын тулада аэродром дээрэ суглараа.

Албаниин Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол М. Прифти, посольствын хүдэлмэрилэгшэд делегациие мүн лэ үдэшэлсөө.

Албаниин Арадай Республикын Арадай Суглаанай Түрүүлэгшэ Гого Нуши мордохынгоо урда тээ аэродром дээрэ үгэ хэлэжэ, албанска парламентаринуудай СССР-тэ ерээд байхадань, тэдэниие хани халуунаар угтаһанай түлөө делегациин зүгһөө баясхалан хүргөө.

— Манай делегациин Советскэ Союзда айлшалалга арадуудаймнай хоорондохи ахадуугэй хани барисаа саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ, эб найрамдалай агууехэ хэрэгтэ туһалха гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Элдэб арадуудай болон гүрэнүүдэй хоорондо хани харилсаа тогтоохын ба тэдэниие саашадань хүгжөөхын, бэе бэедээ этигэлсэлгые бэхижүүлхын тулада, тэрэшэлэн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалхын ба бэхижүүлхын тулада парламентска делегацинуудые бэе бэедээ эльгээлсэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй 1955 оной февралиин 9-нэй Декларациин угаа ехэ удхашанартай байһыень Советскэ Союзһаа бусахынгаа урда тээ үшөө дахин онсо тэмдэглэхэ шухала гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Коммунизм байгуулгада, эб найрамдалые аршалан хамгаалха ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ бүри ехэ амжалта туйлахыень танай оронһоо бусахынгаа урда тээ ахадүү советскэ арадта бүхы зүрхэнһөө бидэнэр хүсэнэбди.

Албанска ба советскэ арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаан хэтэ мүнхэдөө бэхижэжэ ба хүгжэжэ байг лэ! — гэжэ Гого Нуши хэлээ.

* * *

Ябахынгаа урда тээ айлшад үдэшэгшэдтэ ямар мэндэ байхые хүсөөд, сомолёдой борт өөдэ гарана...

(ТАСС).

Австрийска парламентска делегаци Москваһаа бусаба

Федеральна Соведэй Түрүүлэгшэ А. Фриш толгойлогшотой австрийска парламентска делегаци СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар Советскэ Союзда ерэжэ, хоёр недели соо айлшалаа. Делегаци хадаа Москваһаа гадна, Ленинградта, Ригэдэ, Киевтэ, Тбилисидэ хүрэһэн байна. Австрийска парламентаринууд түрэл ороноо бусахаяа декабриин 4-нэй воскресеньедэ Москваһаа мордоо. СССР-һээ Австрида байдаг Посольствын нэгэдэхи секретарь Г. М. Портненков Вена орохоёо делегацитай хамта гараа.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Волков, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. Е. Авхимович, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин орлогшо А. Ф. Горкин, СССР-эй Дээдэ һургуулинуудай министр В. П. Елютин, Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо И. Ф. Семичастнов, СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Канцеляриин начальник Н. К. Козлов, СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд, журналистнууд Австриин болон Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёоһон Внуковско аэродром дээрэһээ айлшадые үдэшөө.

Австриһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Н. Бишофф, Посольствын хүдэлмэрилэгшэд айлшадые мүн лэ үдэшэлсөө.

Делегациие толгойлогшо австрийска парламентын Федеральна Соведэй Түрүүлэгшэ А. Фриш мордохынгоо урда тээ аэродром дээрэ мэдүүлгэ хэхэдээ, иигэжэ хэлээ:

— Господин түрүүлэгшэ! Москва городой хүндэтэ эмэгтэйшүүл ба эрэгтэйшүүл! Бусаха сагнай ойртобо. Танай гоё һайхан орондо бидэнэр олон юумэ хараабди, олон юумэ дуулаабди, олон юумэндэ һураабди. Иигээд нилээд ехэ юумэ мэдэжэ түрэл ороноо бусахамнай. Тиихэдэ, манай аяншалгын өгөөн лэ үнэтэ юумэ юуб гэхэдэ, бидэнэр нюураа уулзажа танилсаабди. Хүнүүдтэйтнай, тэдэнэй ажал хэрэгтэй танилсаабди. Тэдэнтэй тон олон асуудалнуудаар хөөрэлдөөбди. Тэдэнэй ажабайдалые хаража, бэе бэеэ һайнаар мэдэлсэхэ болообди. Энэ үгэеэ ойлголсолгоһоо ёһотойл хани барисаан урган гараха байна гэжэ би һананаб. Манай аяншалгын уг зорилгые, бүхы делегациин хүсэһэн юумые туйлажа шадаабди гэжэ би һананаб.

Амгалан ёһоной ажалһаа ба эб найрамдалһаа ондоо юумые бидэнэр бултадаа оройдоошье хүсэнэгүйбди. Эндэ хараһан дуулаһан бүхы юумэн тухайгаа, илангаяа таанадай ажалда болон эб найрамдалда дуратай байһан тухай манай арадта хөөрэжэ үгэхэбди гэжэ бидэнэр, австрийска парламентын депутадууд найдуулнабди. Манай арадуудай аша туһада, бүгэдэниитын эб найрамдал хангахын тулада амгаланаар ба эбтэйгээр ажаллахые бидэнэр хүсэнэбди.

Советскэ Союзай арад мандаха болтогой!

Австрийска парламентаринуудай Советскэ Союзда байха үедэнь тэдээндэ анхаралаа табиһанайнь түлөө, орон соогуур һонирхолтой аяншалга эмхидхэһэнэйнь ба дурасхаалта бэлэгүүдые үгэһэнэйнь түлөө Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Волковто үгынгөө түгэсхэлдэ А. Фриш баясхалан хүргөө.

(ТАСС).

ГДР-эй правительственна делегаци Пекин орохоёо гараба

БЕРЛИН, декабриин 5. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын правительствын уряалаар Пекин орохоёо Германска Демократическа Республикын правительствын делегаци ГДР-эй премьер-министр О. Гротеволь түрүүтэйгээр мүнөөдэр Берлинһээ гараа. Правительственна делегаци Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ба Монгол Арадай Республикын правительствонуудай уряалаар эдэ оронуудта мүн лэ хүрэхэ байна.

ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани

БЕРЛИН, декабриин 6. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй заседани үсэгэлдэр боложо, тэрээн дээрэ ГДР-эй 1956 оной арадай ажахын түсэб баталагдаа.

США-гэй компартиин мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 5. (ТАСС). США-гэй коммунистическэ партиин национальна конференци үсэгэлдэр хүдэлмэреэ дүүргээ. 32 штадһаа 150 делегат конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Холбоото Штадуудта демократическа эрхын түлөө тэмсэлэй шангадажа байһые һайшааһан мэдүүлгэ конференци баталан абаа.

Антидемократическа хуулинуудые болюулхын түлөө кампани үргэдхэхые конференци уряалаа.

Багдадска хэлсээн тухай Неру иигэжэ мэдүүлбэ

ДЕЛИ, декабриин 6. (ТАСС). «Хиндустан Стандард» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор Индиин премьер-министр Неру арадай палатын заседани дээрэ (индийскэ парламентын палатануудай нэгэн. — **Ред.**) үсэгэлдэр үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ: Багдадска хэлсээн хадаа ехэ таарамжагүй ушар болоно, энэ хэлсээндэ хамжан оролсоһон оронуудай ябуулганууд ехэ гэмшэлтэй байна. Юундэ иимэ гэмшэлтэйб гэхэдэ, дурсагдаһан хэлсээн эб найрамдалые болон аюулгүй байдалые хангалгада тааралдахагүй байна гэжэ Неру хэлээ.

Советскэ хоккеистнүүд Гаагада илалта туйлаба

ГААГА, декабриин 5. (ТАСС). СССР-эй хоёрдохи суглуулагдамал командын ба европейскэ командануудай эрхим наадагшадһаа бүридэһэн суглуулагдамал командын хоорондо хоккейгээр уласхоорондын уулзалга үсэгэлдэр Гаагада болоо. Энэ уулзалга ехэ һонирхолтой байгаа. Советскэ хоккеистнүүд 6:2 гэһэн тоотойгоор шүүгээ.

Уранзурааша

Софья Сидоровна Мэрдыгеева Улан-Удын горпромкомбинадта уранзураашаар хоёрдохи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. Софья Сидоровна оролдосотойгоор ажалладаг, бүхы шадабари мэргэжэлээ өөрынгөө дуратай хэрэгтэ сүм зорюулдаг хүн. Хүүгэдтэ шадаал һаа гоё һайхан нааданхайнуудые хэхын тула элдэб шэрэнүүдые бэрхээр тааруулжа зур... юм.

Нүхэр Мэрдыгеева һара б... хэндэ хоёр нормо дүүрг... Тиихэдэ октябрь һары... даалгабариие 349 проц... дүүргэһэн байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. С. Мэр-дыгеева ажаллажа байна.

И. Денисовэй фото ба текст

Холын фермэдэ

Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Б. Г. Гомбоев) ба партийна эхин организаци холын фермэ, гүүртэнүүд дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудые культурна ажабайдалтай болгохын түлөө ехэхэн оролдолго гаргана. Колхозой центрһээ 50 километрын газарта байдаг Бахлайтын һүнэй-товарна фермэ дээрэ эндэ һаяхан культбаза байгуулагдаба. Культбазын улаан булан таарамжатай, хоёр талаһаа түлигдэжэ байдаг, дулаахан нэгэ таһалга соо эмхидхэгдэбэ. Энэ культбазын дэргэдэ һайнаар баригдаһан бани, даб дээрэхи туһаламжа үзүүлхэ аптекэ, мүн магазиншье бии юм. Магазиниие даагшаар нүхэр Унтанова хүдэлмэрилдэг. Тэрэ магазин соо аятай сэбэрхэн, хододоо зуруул, сахар, сайһаа эхилээд, малшадай дулаан хубсаһан хүрэтэрөө элдэбын зүйлнүүд элбэг.

Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдээр, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүдээр, уряа лозунгнуудаар гоё һайханаар улаан булангынь шэмэгдэнхэй. Эндэ стол дээрэ олон граммпластинкануудтай патефон, гитара, балалайка, шатар, домино гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүү... бигданхай байна.

Доодо-Худанай хүдөөгэй б... текын эмхидхэһэн бишыхан ... библиотечкэ, газетэ, журналну... дэ хододоо байха юм.

Культбазые даагша нүхэр ... Лопай колхозой счетовод нүхэр ... Гончаров хоёр ехэхэн оролдо... гажа, малшадай байдаг 10 ... дые радиотой болгобо. Э... ашаар малшад хүдэлмэрин... һарта байра байрадаа ради... хүгжэм дуу, хөөрэлдөөнүүдые ... наха аргатай болобо. Гадна ... шадай байрын гэр бүхэндэ И... лампанууд яларна.

Колхозой парторганизаци... талһан хүдэлмэриин түсэбэй ... малшад үдэшэндөө улаан бу... сугларжа, лекци, элидхэл... мүн радиодамжуулга шагнад... лонхой. Һонирхолтой ном, ... журналнуудые хамтаараа у... кино харадаг, домино, ш... наададаг байна.

Мүнөө жэл энэ фермэ дээр... лай типовой байранууд бари... Дүтын саг соо хүшэр хүндэ хүд... ринүүд эндэ хүсэдөөр механ... лагдахаяа түхеэрэгдэжэ байна.

Ворошиловай нэрэмжэтэ ко... Шанаа гэжэ нютагта 2 культб... болобо.

А. Ше...

Зоотехнигэй баяр

Хорёод гаран жэлэй саада тээ залуу зоотехник Николай Иванович Быченко ороной баруун заха болохо Полтавска областьһоо Закаменай аймагта хүдэлмэрилхөөр ерээ һэн. Теэд нүхэр Быченко хүн зоной дунда хүдэлмэрилжэ, эрдэм мэргэжэлээ бусадта дамжуулан үгэхэ, малажалаа хүгжөөлгэдэнь тэдээндэ бүхы шадалаараа туһалха гэһэн эрмэлзэлгэтэй ерэһэн аад, энэ саг соо аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай, МТС-эй дирекциин аппарадуудта элдэб тоо мэдээнүүдые суглуулжа, хамаг сагаа саарһан дээрэ һуужа үнгэргэдэг байгаа. Хэдэн колхозуудые даажа абаад, участково зоотехнигээр хүдэлмэрилхэ гэхэдэншье, «шимнай дүй дүршэл ехэтэй, ажал хүдэлмэреэ мэдэхэ хүн хадаа аппарадтал һууха ёһотой гээшэш» гээд аймгүйсэдкомшье, МТС-эй дирекцишье табидаггүй байгаа.

Тэрэ хүдөө колхоздо ошожо хүдэлмэрилхэ хэды ехэ дуратай байгаа гээшэб! Командировкоор гаража, хэдэн үдэр соо гүүртэнүүд болон фермэнүүд дээгүүр ябахадаал бага зэргээр сэдьхэлээ дүүрэдэг байгаа.

Харин урзанда жэл КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүд гаража, нүхэр Быченко ехэнхи сагаа сэхэ малажал дээрэ үнгэргэхэ аргатай болоһон байна. Тэрэ анха түрүүшынхеэ МТС-эй хүдэлмэрилэгшэ болоод, урдань аймаг дотороо гээгдэнги байһан «Победа» колхоздо ажаллахаар эльгээгдээ һэн.

Хүдэлмэрилхэ газартаа ерэмсээрээ Николай Иванович хамагай түрүүндэ колхозой ажахытай һайнаар танилсажа эхилһэн байгаа. Урдань хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудыень һайса тооложо үзөөд, эдлүүриин газарые хараад байхадань, энэ колхозой ниитын ажахын саашадаа хүгжэхэ харгы замууд элирбэ. Колхозой ниитын ажахын гол һалбаринь малажал, тиимэһээ энэ һалбарииень хүгжөөхын түлөө, тон түрүүндэ, бүхы арга шадабаряа гаргаха зэргэтэйб гэжэ Николай Иванович шиидэһэн байна. Урзанда болотор энэ колхоз үнеэн бүхэнһөө арайхан гэжэ 300-гаад литр һү һаадаг, эдлүүриингээ газарай 100 гектарта өөдэгүй бага нооһо, мяха абадаг байгаа.

Николай Иванович хамагай түрүүндэ колхозой бүхы малые үүлтэр үүлтэрээрнь, наһа наһаарнь, эрэ эмээрнь илгаба. Тиигээд һү ехэтэй үнеэдэй тусхай нэгэ гүүртэ эмхидхэжэ, тэндээ зоотехническэ наукын туйлалтанууд болон түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлые илангаяа үргэнөөр нэбтэрүүлжэ захалһан байна. Тиихэ зуураа, нютагай үүлтэрэй үнеэдэйшье гүүртэнүүдые баһал мартадаггүй, һү ехэтэй үнеэдэй гүүртын хүдэлмэриие бусадта хододоо жэшээ болгон харуулхые, колхозой бүхы үнеэдһээ ехэ һү һаадаг болохын түлөө оролдодог байба. Һү ехэтэй зарим үнеэдые үдэртөө гурба дахин һаалга эмхидхэһэн, зундаа үнеэдые һүниин сагта бэлшээлгэдэг болоһон, үбһэ тэжээл буйлуулжа, амтаруулжа, малда эдюулдэг болоһон байна.

Нэгэ юумэ хэхэ гэжэ шиидээл һаа, Николай Иванович тэрэнээ дүүргэжэ, эсэстэнь гараагүйдөө һанаагаа амардаггүй. Жэшээлхэдэ, тугалнуудые эхэһээнь һалгаан, хүйтэн байрада байлгажа түлжүүлхэ, малай механизированнэ типовой байра барюулха, малые үүлтэр үүлтэрээрнь, эрэ эмээрнь илгаха, ажалай нэмэлтэ түлбэри үгэлгые гуримшуулха, гүүртэнүүд болон отарануудые дүршэлтэй малшадаар бүридүүлхэ хүдэлмэри ябуулхадань хэды олон бэрхэшээл, дутуу дунданууд ушардаг байгаа гээшэб! Теэд Николай Иванович нэгэтэшье урмаа хухардаггүй, хүшэр байна, ядарнаб гэжэ нэгэтэшье хэлэдэггүй һэн.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые хойно хойноһоонь, бодомжотой һайнаар тэрэнэй бэелүүлһэнэй ашаар колхоз хоёрхон жэлэй турша соо үнеэдһээ һү һаалгаяа гурба дахин шахуугаар дээшэлүүлээ. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ колхоз үнеэн бүриһөө 880 литр һү һаажа, аймаг соогоо түрүүлбэ. Колхозой зарим эрхим һаалишад, жэшээлхэдэ, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат Ханда Абидуева даажа байһан нютатай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө дунда зэргээр — 1485 литр, Мидаг Соктоева — 984 литр һү һааһан байна.

Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ мүн хониднһоо нооһо хайшалалга, мяха абалга горьтойхоноор дээшэлбэ. Үнгэрэгшэ зун, намартаа колхоз һубай мал, тусхайлбал, сарнуудые олоорнь тунга ногоотой холын бэлшээридэ гаргажа, һайнаар таргалуулаа. Тиин колхоз энэ намартаа гүрэндэ дунда, дундаһаа дээшэ хүсэтэй мал хэзээ хэзээнэйхиһээ олоор тушаажа, худалдажа, олзо доход ехээр абаа.

Теэд хүдөө, колхоздо ерээд, малшадай дунда хүдэлмэрилжэ байгаашье һаа, Николай Ивановичын һанаан үшөөл дунда байдаг һэн. Юуб гэхэдэ ажалаа орхижо, аяар 50-яад километрын газарта байдаг МТС-тээ хирэ-хирэ болоод лэ ошсхо, мүн тоо мэдээнүүдые табиха, олон газарта тоосохо баатай болодог һэн. «Колхознигуудтай сугтаа хүдэлдэг хадаа бидэнэр, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд колхозой гэшүүд боложо, ажалай түлбэри адляар абаад, хамтынгаа зөөриие арьбадхахын тула адли эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлмэрилдэг, ажаһуудаг болохо аа гүбди?» гэжэ Николай Иванович нэгэтэ бэшэ бододог байба.

Харин «Колхозуудые агрономическа ба зоотехническэ талаар хангалга һайжаруулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түүхэтэ тогтоол энэ намартаа гаража, үбгэн зоотехнигые айхабтараар баярлуулба. Мүнөө Николай Иванович гэр бүлөөрөө колхозой гэшүүн болоод, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа байна.

— Одоошье һанаһан зориһон хэрэг булта дүүрэжэ, хүдэлхэл саг ерэбэ, — гэжэ нүхэр Быченко сэдьхэл дүүрэнээр хөөрэнэ. — Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ манай туйлаһан зарим тэды амжалта түрүүшымнай алхам гээшэ. Ерэхэ жэлдэ бидэнэр малһаа ашаг шэмэ үшөө ехээр абахабди. Энээнэй тулада бэлэдхэлэй горьтой хүдэлмэри хэгдээ. Ниитымнай малнууд типовой һайн байрануудтай болоо, үбэлжэлгын үедэ бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэгдээ. Гансал оролдохо, ажаллаха хэрэг үлөө.

Иигэжэ олон жэлэй дүй дүршэлтэй, ажал хүдэлмэридөө бүхы оролдолго хүсэеэ, мэргэжэл шадабаряа үгэдэг зоотехник Николай Иванович Быченко түрүүшынхеэ колхозой гэшүүн болоод, Закаменай аймагай «Победа» гэжэ хүдөө ажахын артелиин малшадтай хамта эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байна.

Д. Аюшеев.

Нютаг бүриин һонин

★ Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой правлени энэ жэлэй гурбадахи кварталда малажалһаа ороһон олзо доходһоо колхознигуудай ажалта үдэртэ хубааба. Түрүү малшад Д. Бадмасанов—3200 түхэриг, Ц. Аюшеев—2700 түхэриг абаһан байна. Иимэ ехэ түлбэри абаһан колхознигууд олон. 1954 ондо колхоз 59 мянган түхэриг мүнгэ ажалта үдэртэ хубааһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 143 мянган түхэриг хубаагаа.

Д. Цыремпилов.

★ Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ шубуунай типовой байра барижа, ашаглалгада оруулба. Мүнөө тэндээ тахяа, нугаһа олоор үсхэбэрилжэ байна.

Д. Жанаев.

★ Улан-Удын Пригородно районой комсомолецууд воскресник эмхидхэжэ, баригдажа байһан республиканска больницын талмай сэбэрлэлсэбэ. Энэ воскреснигтэ хүдөө ажахын республиканска дунда һургуулиин һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Ч. Санжиев.

★ Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ Польшын агууехэ поэт Адам Мицкевичын наһа бараһаар 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан вечер үнгэргэбэ. Эндэ Бурят-Монголой уранзохёолшодой Союзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Н. Балдано элидхэл хэһэн ба артистнар Адам Мицкевичын шүлэгүүдые уншаһан байна.

М. Балдуев.

★ Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз Сагаан нуурай гүүртын дэргэдэ табан байратай шэнэ гэр барижа дүүргэбэ. Тэрэнэй 4 таһалгадань малшад ороһон, нэгэндэнь культбаза нээгдэһэн байна. Культбазын нээгдэһэн үдэр ... һурагшадай хүсөөр концерт т... даа. Һаяар энэ гүүртэ ради... электрын гэрэлтэй болохо юм.

Д. Цы...

★ Хориин аймагай «Путь Ст...на» колхозой гэшүүдэй уряал... магай центрын Культурын б... гай уранһайханай самодеятел... тиин коллектив ерэжэ, концерт ... ба. Тэдэнэй табиһан концерт... хознигууд ехэ һонирхоо.

Р. Цыре...

★ Түнхэнэй аймагай «Путь ...нина» колхозой хонишод 1955 ... ажахын жэлдэ һайнаар хүд...рилжэ, нооһо хайшалалгаяа ... онойхидо орходоо 35 проц... дээшэлүүлһэн байна. Һаяхан ... зой правлени түрүү хонишод... мэлтэ түлбэри хубаагаа. Хо... Д. Боржомова 6 хони, С. Ба... —4, С. Загайнова—8, Д. Ан... 5 хони абаһан байна.

Б. Бирб...

★ Улан-Удын мелькомб... коллектив Сэлэнгын аймагай ... манэй нэрэмжэтэ колхоздо ... туһаламжа үзүүлдэг юм. ... комбинадай залуушуул кол... ерэжэ, уранһайханай самод...ностиин концерт харуулаа.

Б. Хал...

★ Закаменай аймагай Са... сомоной «Коммунизм» колхо... рүү һаалишан Дулмажап Хэ... 1955 оной ажахын жэлдэ ... абаһан үнеэн бүриһөө 3000 л... һааба. Колхозой правлени ... тийна организаци эрхим а... түлөө нэмэлтэ түлбэри бол... рээндэ нэгэ буруу, 600 литр һү ...

Р. Цыден...

Редактор Д. Л. ЛОБСА...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора 32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16

Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №